

Kawotu Maxaafaa Koiruwaa

Gidduwaa Erissuwaa

Kawotu Maxaafaa koiro shaahoi, Sameela maxaafatun naa77atun doomettida, Israa7eela biittaa kawotu taarikiyaappe attidaagaa kaallidi odees. Maxaafaa heezzu waanna waanna kifiletun shaakkidi xeellanau danddayoos.

1. Solomoni ba aawaa Daawita sohuwan Israa7eelanne Yihudaa kawo giddiyoogaanne a aawaa Daawita haiquwaabaa odees.
2. Qassi ha maxaafai Solomona kawotettaa equwaanne i oottido oosuwaa odiya taarike. I oottido oosotuppe odanau doonaa kumiyaagee Yerusalaamen gimbbettida Beeta Maqidasiyaa.
3. Israa7eeli huuphessanne tohossa kawotetta geetettidi naa77u kiyidi shaahettidoogaanne he shaahettida kawotettata Kiristtoosi yelettanaappe kase, uddufuntto xeetu laittai gakkanaashin dumma dumma haarida kawotu taarikiyaa odees.

Ha naa77u maxaafatun asaa kaalettiya kawoi lo77onne iitanne geetettidi pirddettiyoogee, Xoossaassi i ammanettiyoogaa keenaana. Hegaadankka qassi he biittai dicciyo dichchainne demmiyo injjee he kaalettiya kawoi Xoossaassi ammanettidoogaa keenaana. Hara baggaara qassi allaga xoossatussi goinnidoogeenne azazettennan ixxidogee kaalettiyaageetakka kaalliya asaakka bashshau efis. Huuphessa bagga kawotettaa kawoti ubbaikka paaciyan

kunddidosona. SHin Yihudaa kawotu taarikee iitatuugaakka lo77otuugaakka odees.

Kawotu maxaafan koiro kifliyan daro erettidageeti, Xoossa doona gididi hiraagaa qaalaa yootidanne asai eeqassi goinnenna malanne Xoossaassi azazettennan ixxenna mala, minttidi erissida hananabaa yootiya mino asata. Etappekka eretaa dariyaagee Eelaasa. Eelaasi Ba7aala qeasetuura naasettido taarikeekka he sohuwan odettiis (Miraafiyaa 18 xeella).

Kawoi Daawiti Cimiis

¹ Kawoi Daawiti cimidi wodiya keehippe sugiis. Yaatidaagau ashkkarati maayuwaa a bolli kuurinkka a ho77ennan ixxiis. ² Hegaa gishshau, a oosanchchati a, “Kawuwaa achchan de7ana malanne a heemmana mala, issi geela7o na7iyo nuuni neeyyo koyana; nu godaa kawuwaa ho7ettanau a a lanqqen zin77anau danddayausu” yaagidosona. ³ Yaagidi eti Israa7eela biittan ubban koyidi Abishaago giyo issi puulanchcha geela7iyo SHuneema giyo katamaappe demmidosona. Demmidi o kawuwaassi ehiidosona. ⁴ He geela7iyaa keehippe puulanchcha na7a. A kawuwaa heemmasunne ayyo oottaasu; shin kawoi iira inddan gaitti erenna.

Adoonee Kawotanau Koyiis

⁵ Haggiiti na7ai Adoonee, “Taani kawotanau koyais” yaagidi denddiis; denddidi paraa gaaretanne parata ba sinttan woxxiya ishatamu asaara giigissiiis. ⁶ A aawai aban gelidi, “Aissi haggaa oottai?” giidi mulekka a oichchi erenna.

Adooneekka qassi meraa keehippe lo77o asa; i Abeselooma kaallidi yelettiis. ⁷ Adoonee Xaruuyi na7aa Yoo7aabanne qeesiyaa Abiyaataara ha yohuwaa zoretaa bessiis; bessin eti a maaddanau maayidosona. ⁸ SHin qeesiyaa Xaadooqi, Yoodaaha na7ai Banaayi, hananabaa yootiya Naataani, SHim77i, Ree7inne Daawita naagiyaageeti Adooniyaara de7okkona.

⁹ Issi gallassi Adoonee Eniroogeela katamaa matan Zoheleeta Zaallaa giyo sohuwan dorssata, mehetanne anqqara marata yarshshiis. Kawo naata ba ishata ubbaanne kawuwaassi oottiya Yihudaa asata ubbaa ba yarshshiyo sohuwaa xeesiis; ¹⁰ shin hananabaa yootiya Naataana, Banaaya, kawuwaa naagiyaageetanne ba ishaa Solomona xeesibeenna.

Solomoni Kawotiis

¹¹ Hegaappe guyyiyan, Naataani Solomona aayyiyo Berssaabo hagaadan yaagidi oichchiis; “Nu godai Daawiti erennan de7ishin, Haggiiti na7ai Adoonee kawotidoogaa neeni siyabeikkiiyye? ¹² Yaatikko, ha77i neeni ne shemppuwaanne ne na7aa Solomona shemppuwaa waatada ashshanaakko nena taani ane zorais. ¹³ Kawuwaa Daawitakko gelada hagaadan yaaga; “Ta godau kawuwau, taassi ne ashkkareessi, “Tuma, taappe guyyiyan ne na7ai Solomoni kawotana; ta kawotaa araatan i uttana” yaagada caaqqabeikkii? Yaatin, Adoonee aibissi kawotidee?” yaaga. ¹⁴ Neeni kawuwaara haasayaidda yan de7ishin taani gelada, ne haasayaa maizzada haasayana” yaagiis.

¹⁵ Yaagin Berssaaba cimida kawuwaa haasayisanau i de7iyo ilppinniyaa gelaasu; SHuneema katamaappe yiida Abishaaga kawuwaa heem-mausu. ¹⁶ Berssaaba kawuwaa sinttan lichchi gaada gufannaasu.

Gufannin kawoi, “Ai koyadii?” yaagidi oichchiis.

¹⁷ Oichchin a, “Ta godau, taassi ne ashkkareessi, ‘Taappe guyyiyan ne na7ai Solomoni kawotana; ta kawotaa araatanikka i uttana’ gaada GODAN, ne Xoossan, neeni ne huuphen caaqqadasa.

¹⁸ SHin ha77i Adoonee kawotiis; neeni ta godai kawoi hegaa erakka. ¹⁹ I keehi daro meheta, anqqara maratanne dorssata yarshshiis. Yarshshiiddi kawuwaa naata ubbaa, qeesiyaa Abiyaataaranne ola gadaawaa Yoo7aaba xeesiis; shin ne ashkkaraa Solomona xeesibeenna. ²⁰ Ta godau kawuwau, ta godaappe kawuwaappe guyyiyan ooni ne kawotaa araatan uttanaakko eranau Israa7eela asaa ubbaa aifee nena xeelli uttiis. ²¹ Hinna xayikko, ta godai kawoi haiqqidi ba maizzan gaittiyo wode, taaninne ta na7ai Solomoni daafabaa oottida asadan goodettana” yaagaasu.

²² Berssaaba biron kawuwaara haasayishin, hananabaa yootiya Naataani kawo keettaa gakkiiis. ²³ Gakkin kawuwaayyo, “Hananabaa yootiya Naataani yiis” yaagidi yootidosona. Yaatin, Naataani kawuwaa sintti aadhdhidi, ba som77uwaa sa7aa gattidi ziggiis.

²⁴ Hegaappe guyyiyan Naataani, “Ta godau kawuwau, neeppe guyyiyan Adoonee kawotanaadaaninne ne kawotaa araatan uttanaadan odadiiyye? ²⁵ Hachchi i duge biidi

keehi daro meheta, anqqara maratanne dorssata yarshshiis. Yarshshiiddi kawuwaa naata ubbaa, ola gadaawatanne qeesiyaa Abiyaataara xeesiis. Eti ha77i aara miiddinne uyiiddi, ‘Kawoi Adoonee merinau de7o!’ yaagiiddi de7oosona. ²⁶ SHin tana ne ashkkaraa, qeesiyaa Xaadooqa, Yoodaaha na7aa Banaayanne ne ashkkaraa Solomona xeesibeenna. ²⁷ Hagee ta godaa kawuwaappe guyyiyan a kawotaa araatan ooni uttanaakko ba ashkkarata erissennan de7iiddi ta godai kawoi oottidobeeyye?” yaagiis.

²⁸ Yaagin Kawoi Daawiti, “Berssaabo tau xeesite” yaagiis; yaagin kawoi de7iyoosaa gelada a sinttan eqqaasu. ²⁹ He wode kawoi iyyo hagaadan yaagidi caaqqiis; “Tana meto ubbaappe ashshida GODAI ero! ³⁰ GODAN, Israa7eela Xoossan taani neeyyo caaqqido caaquwaa tumu hachchi polana; taappe guyyiyan ne na7ai Solomoni kawotana; ta kawotaa araatan, ta sohuwan i uttana” yaagiis.

³¹ Yaagin Berssaaba ba som77uwaa sa7aa gattada kawuwaa sinttan ziggaasu; ziggada kawuwaa, “Ta godai, Kawoi Daawiti merinau de7o!” yaagaasu.

³² Hegaappe guyyiyan Kawoi Daawiti, “Tau qeesiyaa Xaadooqa, hananabaa yootiya Naataananne Yoodaaha na7aa Banaaya xeesidi gelissite” yaagiis. Yaagin eti gelidi, kawuwaa sintti aadhdhdosona. ³³ Aadhdhin i eta, “Ta ashkkarata inttenaara ekkidi biidi, ta na7aa Solomona taani toggiyo baquluwaa togissidi, duge Giyoona pulttuwaa efiite. ³⁴ Efin qeesiyaa Xaadooqinne hananabaa yootiya Naataani a tiyidi Israa7eela

asaa bollan kawoyona. Hegaappe guyyiyan malkkataa punnidi, intte qaalaa xoqqu oottidi, ‘Kawoi Solomoni merinau de7o!’ yaagite. ³⁵ Hegaappe guyyiyan intte a ajabidi aara pude biite; bin i yiidi ta kawotaa araatan uttidi, ta sohuwan kawoto. Taani Israa7eelanne Yihudaa haariyaagaa oottada a sunttaas” yaagiis.

³⁶ Yoodaaha na7aa Banaayi kawuwaayyo zaaridi, “Amin77i! GODAI, ta godaa kawuwaa Xoossaikka hegaa go! ³⁷ GODAI ta godaara kawuwaara gididoogaadan Solomonaarakka gido; yaatin, a kawotaa araataa ta godaa Kawuwaa Daawita kawotaa araataappekka aattidi gitayo” yaagiis.

³⁸ Hegaa gishshau, qeesiyaa Xaadooqi, hananabaa yootiya Naataani, Yoodaaha na7ai Banaayinne kawuwaa naagiyaageeti Solomona Kawoi Daawiti toggiyo baquluwaa togissidi, Giyoona efidosona. ³⁹ Qeesiyaa Xaadooqi Xoossaa Dunkkaaniyaappe zaitiyaa kaciyan tigi ekkidi, Solomona tiyidi kawoyiis. Hegaappe guyyiyan eti malkkataa punnin, asai ubbai ba qaalaa xoqqu oottidi, “Kawoi Solomoni merinau de7o!” yaagiis. ⁴⁰ Asai ubbaikka a kaallidi pude biis; eti pulaaliyaa punni punnidi kaa7iiddi keehippe ufaittidosona. He hobbocettan biittai qaaxxiis.

⁴¹ Adooneenne aara de7iya imattati gibiraa mi wurssiiddi haggaa siyidosona. Malkkataa punettaa siyidi Yoo7aabi, “Ha kataman wocamiya wocamai ubbai aibabee?” yaagidi oichchiis.

⁴² I biron haasayishin qeesiyaa Abiyaataara na7ai Yonaataani gakki wodhdhiis. Gakkin

Adoonee, “Ane haa gela. Ne mala lo77o asi lo77o odo eheennan aggenaa” yaagiis.

⁴³ Yaagin Yonaataani, “CHii, taani lo77o odo ehabeikke! Nu godai Kawoi Daawiti Solomona kawoyiis. ⁴⁴ A ajabana mala kawoi qeesiyaa Xaadooqa, hananabaa yootiya Naataana, Yoodahe na7aa Banaayanne kawuwaa naagiyaageeta aara yeddiis; eti kawoi toggiyo baquluwaa a togissidosona. ⁴⁵ Qeesiyaa Xaadooqinne hananabaa yootiya Naataani, Giyoona SHaafan a tiyidi kawoyidosona; hegaappekka eti hobbociiddi pude biidosona; hegau katamaikka kooshimmes. Ha77i intte siyiyo wocamai hegaa. ⁴⁶ Hegaa bollikka Solomoni kawotaa araatan uttiis. ⁴⁷ Qassi kawo oosanchchatikka nu godaa Kawuwaa Daawita, ‘Ne Xoossai Solomona woriyaa neegaappekka aatti woreyo! A kawotaa araataa neegaappekka aatti gitayo!’ yaagidi anjjidosona. Anjjin kawoi ba arssan de7iiddi hokkidi Xoossaassi goinniis. ⁴⁸ Goinnidi, ‘Ta kawotaa araatan uttidi ta sohuwan kawotiyaabaa tana hachchi ta aifiyan bessida GODAI Israa7eela Xoossai galatetto!’ yaagiis” yaagiis.

⁴⁹ Hegaa siyidi, Adooniyaa imattati ubbai dagammi denddidi, laalettidosona. ⁵⁰ Laalettin Adoonee Solomonayyo yayyidi biidi, yarshshiyosaa kaceta oiqqiis. ⁵¹ Oiqqin asai Solomona, “Adoonee Kawuwaa Solomonayyo yayyidi, yarshshiyosaa kaceta oiqqiis; oiqqidi, ‘Kawoi Solomoni tana ba ashkkaraa bisuwan worennaadan taayyo hachchi caaqqo’ yaagees” yaagidi yootidosona.

⁵² Yaagin Solomoni zaaridi, “I ba hanuwaa loitanabaa gidikko, harai attin a huuphiyaappe issi binnaaninne boshettenna; shin an iitatetti beettikko, i haiqqana” yaagiis. ⁵³ Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni asaa kiittin, eti yarshshuwaa yarshshiyoosaappe duge a wottidosona. Wottin Adoonee yiidi, Solomonayyo ziggiis; yaatin, Solomoni a, “Ne soo ba” yaagiis.

2

Daawiti Solomonayyo Wurssetta Azazuwaa Azaziis

¹ Daawiti haiqqiyo wodee matin, ba na7aa Solomona hagaadan yaagidi azaziis; ² “Taani haiqqiyo wodee matiis. Hegaa gishshau, minna; yeeqenna asa gida. ³ GODAI ne Xoossai azazidobaa naaga; a ogetun hemetta; Muuse Higgiyan xaafettidoogaadan a awaajuwaa, a azazuwaa, a higgiaanne a wogaa naaga. Yaatikko, neeni oottiyoobai ubbainne neeni biyo soho ubbai neeyyo injjetana. ⁴ Qassi GODAI tana, ‘Ne zerettati bantta de7uwan naagettidi de7ikko, eti ta sinttan bantta kumetta wozanaappenne bantta kumetta shemppuwaappe ammanettidi hemettikko, Israa7eela kawotaa araatan uttiya asi neeyyo mulekka xayenna’ yaagido ufaissaa qaalaa taayyo polana.

⁵ “Qassi Xaruuyi na7ai Yoo7aabi Israa7eela ola gadaawata naa77aa, Neera na7aa Abaneeranne Yetera na7aa Amaasa woridi, i tana oottidobaa neeni akeekaasa. Hegeenne, eti olaa wode woridoogaa haluwaa eta sigaa wode woridi, he suuttan ba xeessaa qabattuwaanne ba gediya

caammaa alleeqiis. ⁶ Neeni a ne aadhdhida eratettaadan ootta; bau mati i ceeggidi saro haiqqanaadan oottoppa.

⁷ “SHin Gala7aade giyo biittan de7iya Barzzillaaya naatuuyo keha; eti ne maaddan miya asaara mona. Aissi giikko, taani ne ishaa Abeseloomappe baqatiyo wode, eti taayyo miyye gididosona.

⁸ “Taani Maahinaima katamaa biido wode, tana iita qanggettaa qanggida Biniyaama biittan Baahuriima katamaappe yiida Geera na7aa SHim77i nenaara de7iyooгаа hassaya. I tanaara gaittanau Yorddaanoosa SHaafaa duge yiido wode, ‘Taani nena worikke’ gaada GODAN ayyo caaqqaa. ⁹ SHin ha77i neeni a xillo asadan qoodoppa. Neeni aadhdhida erai de7iyoo asa; neeni a waatanaakko erana. Neeni he cima bitaniyaa suuttaara mooga” yaagiis.

Daawita Haiquwaa

¹⁰ Hegaappe guyyiyan Daawiti haiqqidi, ba maizzan gaittiis; yaatidi Daawita Kataman moogettiis. ¹¹ Daawiti Israa7eela bolli oitamu laitta kawotiis; Kebroonan laappun laitta, Yerusalaamen hasttmanne heezzu laitta kawotiis. ¹² Solomoninne ba aawaa Daawita kawotaa araatan uttiis; a kawotettaikka keehippe minniis.

Adooniyaa Haiquwaa

¹³ Haggiiti na7ai Adoonee, Solomona aayee Berssaabikko biis; bin Berssaaba, “Neeni taakko saruwan yaadii?” yaagada a oichchaasu.

Oichchin i, “Ee; saruwan yaas” yaagidi zaariis.

¹⁴ Hegaappe guyyiyan gujjidikka, “Taani nena oichchiyoobi de7ees” yaagiis.

Yaagin a, “Oichcha” yaagaasu.

¹⁵ Yaagin i hagaadan yaagiis; “Kawotanau bessiyai tana gididoogaanne Israa7eela asai ubbai tana bantta kawodan xeellidoogaa neeni ne huuphen eraasa. SHin yohoti laamettin kawotetta ta ishaayyo yuuyiis; hegeenne, ayyo GODAAPPE yiis. ¹⁶ Ha77i taani nena issibaa oichchana. Hayyanaa taayyo ixxoppa” yaagiis.

Yaagin a, “Oichcha” yaagaasu.

¹⁷ Yaagin i, “Kawoi Solomoni neeyyo ixxis geenna; hegaa gishshau, SHuneema katamaappe yiida Abishaago giyo geela7iyo taani machchanau i o taayyo immana mala, hayyanaa a taayyo oichcharkkii” yaagiis.

¹⁸ Yaagin Berssaaba, “Daro lo77o; taani hegaa neeyyo kawuwaassi odana” yaagaasu.

¹⁹ Hegaa gishshau, Berssaaba Adooniyaa kiitaa odanau Solomonakko gelin, kawoi o mokkanau denddi eqqidi, iyyo ziggiis; ziggi simmidi ba kawotaa araatan uttiis. Qassi ba aayeessi hara kawotaa araataa ehiissidi, an baappe ushachcha baggaara utissiis.

²⁰ Uttidoogaappe guyyiyan, “Nena taani issi guttabaa oichchiyoobi de7ees. Hayyanaa taayyo ixxis gooppa” yaagaasu.

Yaagin kawoi zaaridi o, “Ta aayee, oichcha. Taani ixxis giikke” yaagiis.

²¹ Yaagin a, “SHuneema katamaappe yiida Abishaago ne ishai Adoonee machchana mala ayyo immarkkii” yaagaasu.

²² Yaagin Kawoi Solomoni zaaridi ba aayyiyo, “SHuneema katamaappe yiida Abishaago neeni Adooniyaayyo aissi oichchai? I ta

bairaa gidennee? Neeni ayyo kawotettaakka oichchanaagaa shin aggadasa! Ee, neeni ayyo, qeesiyaa Abiyaataarayyoonne Xaruuyi na7aa Yoo7aabayyo kawotettaakka oichchanaagaa aggadasa!” yaagiis.

²³ Yaagidi Kawoi Solomoni GODAN caaqqidi, “Adoonee haggaa oichchido gishshau taani a worana xayikko, GODAI tana woro! ²⁴ Ha77i simmi tana ta aawaa Daawita kawotaa araatan utissidi, ta kawotettaa mintti essidi, ta zareti de7i be7anaadan oottida GODAI ero! Adooniyaa hachchi worana!” yaagiis. ²⁵ Yaagidi Kawoi Solomoni Yoodaaha na7aa Banaaya azazin, i biidi Adooniyaa shocidi woriis.

Abiyaataara Guyye Yeddidosona

²⁶ Hegaappe guyyiyan, Kawoi Solomoni qeesiyaa Abiyaataara hagaadan yaagiis; “Neeni Anatootan de7iya ne gade guyye ba. Neeni haiqqanau besaasa; shin nena taani ha77i worikke. Aissi giikko, neeni ta aawaa Daawita sinttan Ubbaa Haariya GODAA Taabootaa tookkadasa; qassi ta aawaa metuwaa ubbaa aara metootadasa” yaagiis. ²⁷ Yaatidi Solomoni Abiyaataara GODAA qeese gidiyosaappe diggidi, GODAI Seelon Eela keettaa asaabaa yootidoogaa poliis.

Yoo7aaba Haiquwaa

²⁸ Abeselooma maaddana xayikkonne Adooniyaa maaddida Yoo7aabakko ha odoi gakkiiis. Gakkin GODAA Dunkkaaniyau i baqati biidi, yarshshiyosaa kaceta oiqqiis. ²⁹ Yoo7aabi GODAA Dunkkaaniyau baqatidi biidi,

yarshshiyooosaa lanqqen de7iyooogaa Kawuwaa Solomonassi yootidosona. Yootin Solomoni Yoodaaha na7aa Banaaya, “Ba, baada a wora!” giidi azaziis.

³⁰ Yaagin Banaayi GODAA Dunkkaaniyaa giddo gelidi Yoo7aaba, “Kawoi nena, ‘Hagaappe kiya’ yaagees” yaagiis.

SHin i zaaridi, “Kiyikke! Taani hagan haiqqana” yaagiis.

Yaagin Banaayi kawuwaayyo, “Yoo7aabi taayyo haggaa haggaa giidi zaariis” giidi odiis.

³¹ Kawoi Banaaya, “I giidoogaadan a ootta; a worada mooga! Yaatikko, Yoo7aabi xillo asatu suuttaa gussido daafaappe tananne ta aawaa keettaa asaa geeshshaasa. ³² I gussido suut-taa acuwaa GODAI ayyo qanxxana. Aissi gi-ikko, i ta aawai Daawiti erennan de7ishin naa77u asata bisuwan woriis; Israa7eela ola gadaawai Neera na7ai Abaneerinne Yihudaa ola gadaawai Yetera na7ai Amaasi, eti naa77aikka appe ke-haanne suuriyaa daro asa. ³³ Yoo7aabi ha asata worido gishshau, eta suuttaa daafai merinau Yoo7aaba huuphiyaaninne a zerettatu huuphiyan wodhdho. Daawita bollinne a keettaa asaa bolli, a zerettatu bollinne a kawotaa araataa bolli merinau GODAA saroi gido” yaagiis.

³⁴ Hegaa gishshau, Yoodaaha na7ai Banaayi pude kiyidi, Yoo7aaba shocidi woriis; worin i bazzon de7iya ba gaden moogettiis. ³⁵ Kawoi Yoodaaha na7aa Banaaya Yoo7aaba sohuwan ola gadaawa oottidi sunttiis; qassi Abiyaataara so-huwan qeesiyaa Xaadooqa sunttiis.

SHim77a Haiquwaa

³⁶ Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni SHim77ayyo kiittidi hagaadan yaagiis; “Neessi Yerusalaamen keettaa keexxada, yan de7a; harasaa awanne booppa. ³⁷ Neeni katamaappe kiyada, Qediroona Zanggaaraa pinnido gallassi haiqqanaagaa era. Ne suuttaa gomee nena oiqqana” yaagiis.

³⁸ Yaagin SHim77i zaaridi kawuwaa, “Neeni giyoogee lo77o; taani ne ashkkarai neeni ta godai kawoi giidoogaadan oottana” yaagiis. SHim77i Yerusalaamen daro wodiya de7iis.

³⁹ SHin heezzu laittaappe guyyiyan, SHim77a ashkkaratuppe naa77ati betidi, Maa7ika na7aa, Gaate Kawuwaa Akiishakko biidosona; bin, “Ne ashkkarati Gaaten de7oosona” giidi SHim77ayyo yootidosona. ⁴⁰ Yootin i ba hariyaa kooridi, ba ashkkarata koyanau Akiishakko Gaate biis; biidi Gaateppe ba ashkkarata zaaridi ehiis.

⁴¹ SHim77i Yerusalaameppe Gaate katamaa biidi simmidoogaa Solomoni siyido wode, ⁴² SHim77a xeesissidi hagaadan yaagiis; “ ‘Neeni yaappe denddada harasaa awanne biido gallassi, haiqqiyoogaa era’ gaada taani nena GODAN caaqaattada seerabeikkinaa? He wode neeni ‘Ne giyoogee lo77o; eeno, taani azazettana’ gaadasa. ⁴³ Yaatin, GODAAYYO caaqqido caaquwaanne ta azazuwaa aissi naagabeikkii?” yaagiis.

⁴⁴ Qassikka kawoi SHim77a, “Ta aawaa Daawita bolli neeni oottido iita oosuwaa ubbaa ne wozanai erees. Ha77i simmi ne iita oosuwaa GODAI neeyyo zaarana. ⁴⁵ SHin Kawoi Solomoni anjjetana; Daawita kawotaa araataikka GODAA sinttan

merinau saro de7ana” yaagiis. ⁴⁶ Yaagidi kawoi Yoodahe na7aa Banaaya azaziis; azazin Banaayi biidi, SHim77a shocidi woriis.

Yaatin, kawotettai Solomona kushiyan minnidi eqqiis.

3

GODAI Aadhdhida Eratettaa Immana Mala Solomoni Woossiis

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 1:3-12)

¹ Solomoni Gibxxe Kawuwaara zuppetidi, a na7iyo baayyo machcho ekkiis; ekkidi ba kawo keettaa, GODAA Beeta Maqidasiyaanne Yerusalaame yuushuwaa dirssaa gimbbidi polanaashin, o Daawita Katamaa ehiis.

² GODAA sunttaayyo Beeta Maqidasee biron keexettiichchibeenna gishshau, asai he wode goinniyo xoqqa sohotun yarshshiiddi takkiis.

³ Solomoni GODAA siiqiyooqaa ba aawaa Daawita wogan hemettiyoogan erissiis; shin goinniyo xoqqa sohotun yarshshiisinne ixaanaa cuwayiis.

⁴ Kawoi yarshshuwaa yarshshanau Gabaa7oona biis; aissi giikko, he sohoi hara ubbaappe aadhdhi koshshiya goinniyo xoqqa soho. Solomoni sha7u mehiyaa ehiidi, he yarshshiyoosan xuuggiyo yarshshuwaa yarshshiis. ⁵ GODAI Solomonayyo Gabaa7oonan qammi aimuwan qoncciiis. Qonccidi Xoossai a, “Taani neeyyo ai immanau koyai?” yaagiis.

⁶ Yaagin Solomoni, “Ne ashkkarai ta aawai Daawiti neeyyo ammanettiya xillonne suure asa

gidiyo gishshau, neeni aggenna siiquwan a si-
iqadasa. Neeni ha gita siiquwaa aggenan si-
iqaidda, hachchi ha gallassi a kawotaa araatan
uttiya attuma na7aa ayyo immadasa.

⁷ “Ha77ikka abeet GODAU, ta Xoossau, neeni
tana ne ashkkaraa, ta aawaa Daawita sohuwan
kawoyadasa. SHin taani guutta na7a gidiyo
gishshau, asaa waata kaalettanaakko taani
erikke. ⁸ Taani ne ashkkarai neeni doorido
asaa gidдон, qoodai baina asaa gidдон de7ais.
⁹ Hegaa gishshau, taani ne asaa aissanaunne
lo77uwaanne iitaa shaakkada eranau taayyo ne
ashkkaraayyo akeeka wozanaa imma. Hegee
xayikko, ha ne gita asaa ooni kaalettana
danddayii?” yaagiis.

¹⁰ Solomoni heгаа oichchido gishshau, GODAI
ufaittiis. ¹¹ Hegaa gishshau, Xoossai a hagaadan
yaagiis; “Nee ni neeyyo baree aduqqanau, woikko
dure gidanau, woikko ne morkketi haiqqanau
oichchennan aggada, heгаа asaa suure pirddan
aissiyo aadhdhida erattettaa oichchido gishshau,
¹² neeni oichchidoogaa taani oottana. Be7a,
neeppe kase ne mali bainaagaadan neeppe sim-
minkka ne mali denddenaagaadan, aadhdhida
erattanne akeeka wozanaa taani neeyyo im-
mana. ¹³ Qassi neeni oichchabeennabaakka
taani neeyyo immana; neeni de7ido laitta ubban
kawotu gidдон ne keena kawoi de7ennaadan,
duretanne bonchchuwaa taani neeyyo immana.
¹⁴ Neeni ne aawai Daawiti hemettidoogaadan ta
ogiyani hemettikko, ta wogaunne ta azazuwau
azazettikko, taani ne bariyaa adussana” yaagiis.

¹⁵ Hegaappe guyyiyan Solomoni beegottiis;

beegottidi hegee aimo gidiyoogaa akeekiis. I Yerusalaame simmidi biidi, GODAA Maachchaa Taabootaa sinttan eqqiis; eqqidi xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa yarshshiis. Yaatidi ba oosanchchatu ubbaayyo gibiraa kessiis.

Solomoni Era Pirdda Pirddiis

¹⁶ Issi gallassi naa77u shaaramuxati Kawuwaa Solomonakko yiidi, a sinttan eqqidosa. ¹⁷ Eqqin etappe issinniyaa hagaadan yaagaasu; “Ta godau, taaninne ha mishiriyaa issi keettan de7oos. Yan a tanaara issippe de7ishin, taani issi na7a yelaas. ¹⁸ Ta na7ai yelettido heezzantto gallassi ha mishiriyaakka issi na7a yelaasu. He keettan nu naa77aappe hara asi ooninne baawa.

¹⁹ “Issi gallassi qammi a a bolli zin77ido gishshau, ha mishiree na7ai haiqqiis. ²⁰ Haiqqin a qamma bilahe denddada, taani ne ashkkariyaa xiskkidaashin, ta na7aa ta miyyiyaappe ekkaasu; ekkada a ba kiyuwan wottada, ba haiqqida na7aa ta kiyuwan wottaasu. ²¹ Wonttin guuran taani ta na7aa xanttanau denddido wode, haiqqiichchiis! SHin taani maallado poo7uwan tishshi oottada xeelliyo wode, hekko taani yelido na7aa gidenna” yaagaasu.

²² Yaagin hankko maccaasiya hagaadan yaagaasu; “CHii! Paxa de7iyaagee ta na7aa; haiqqidaagee neegaa” yaagaasu.

SHin koiro maccaasiyaa zaarada, “CHii, haiqqidaagee ne na7aa; paxa de7iyaagee ta na7aa” yaagaasu. Hegaadan giidi eti kawuwaa sinttan palamettidosona.

23 Palamettin Kawoi Solomoni hagaadan yaagiis; “Ha maccaasiyaa, ‘Paxa de7iya na7ai taagaa; haiqqidaagee neegaa’ yaagausu; hankkorakka, ‘CHii! Ne na7ai haiqqidaagaa; ta na7ai paxa de7iyaagaa’ yaagausu” yaagiis.

24 Yaagidi kawoi, “Tau bisuwaa ekki yiite” yaagiis; yaagin eti ayyo bisuwaa ehiidosona. 25 Ehin kawoi, “Paxa de7iya na7aa naa77u kessidi phalqqite; phalqqidi issi baggaa hannissi immite; issi baggaa hinnissi immite” yaagidi azaziis.

26 Azazin ha paxa de7iya na7ai ibaa gidiyo maccaasiyaa ba na7aassi mishettada kawuwaa, “Hai ta godau, paxa de7iya na7aa iyyo imma! A woroppa!” yaagaasu.

SHin hankkoriyyaa, “Taayyookka neeyyookka gidoppo; naa77u kiyidi phalqqetto” yaagaasu.

27 Hegaappe guyyiyan kawoi, “Ha paxa de7iya na7aa ha koiro maccaaseeyyo immite; na7aa woroppite. Hanna na7aa aayyiyo!” yaagidi pird-diis.

28 Israa7eela asai ubbai kawoi pirddido pirddaa siyido wode, eti kawuwaa keehippe bonchchidosona. Aissi giikko, asaayyo xillotettan pird-danau ayyo aadhdhida eratettai Xoossaappe imet-tidoogaa be7idosona.

4

Solomoni Sunttido Oosanchchata

¹ Kawoi Solomoni Israa7eela biittaa ubbaa bolli kawotiis. ² I sunttido halaqati hagaappe kaallidi xaafettidaageeta. Xaadooqa na7ai Azaariyaasi

qeese; ³ SHiishsha¹ naati Elihoreefinne Akiiyi waanna xaafeta; Ahiluuda na7ai Yoosaafixi hanidabaa xaafiyaagaa; ⁴ Yoodahe na7ai Banaayi ola gadaawaa; Xaadooqinne Abiyaataari qeeseta; ⁵ Naataana na7ai Azaariyaasi deriyaa heemmiyaageetu halaqaa; Naataana na7ai Zaabudi qeesenne kawuwaa dumma zoriyaagaa; ⁶ Ahishaari kawo keettaa halaqaa; Abdda na7ai Adooniraami gabbaaratu halaqaa.

⁷ Qassi Solomonayyo Israa7eela biittan ubban tammanne naa77u dereta heemmiyaageeti de7oosona; eti kawuwaassinne kawuwaa son de7iya asaa ubbaassi miyo kattaa ehiyaageeta. Etappe issoi issoi laittaa gidдон issi issi aginaa kattaa ehees. ⁸ Eta sunttai hagaappe kaallidi xaafettiis.

Benihuuri Efireema gezziyaa heemmiyaagaa. ⁹ Benddeqari Maaqaxa, SHa7albbiima, Beeti-SHemeshanne Elooni-Beetihanaana katamata heemmiyaagaa. ¹⁰ Beniheseedi Arubboota biittaa heemmiyaagaa; Sooko biittainne Hefeera biittai ubbaikka abaa. ¹¹ Benabinadaabi Doora giyo biitta ubbaa heemmiyaagaa; i Solomona na7iyo Xaafaato ekkidaagaa. ¹² Ahiluuda na7ai Ba7aana Taa7inaakanne Magiddo giyo katamata, Iziraa7eelappe garssan Xarttaana matan de7iya Beetishaana biittaa ubbaa, Beetishaanappe biidi Aabeeli-Mahoolaara kanttidi, Yoqima7aama hefintti gakkanaashin de7iya katamata heemmiyaagaa. ¹³ Benggebeeri Gala7aaden

¹ **4:3** Shiishsha: Ha bitanee Ibraawettuwan oiddu dumma dumma sunttan xeesettees. Sameela Maxaafaa Naa77anttuwa 8:17; 20:25ne Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 18:16 xeella.

Raamoota giyo katama, Gala7aaden Minaase na7aa Yaa7iira katamatanne, yuushuwan gimbbeenne gimbbiyaa penggetun nahaasiyaa birataa hiraqoti de7iyo usuppun tammu gita katamatuura de7iya, Arggooba giyo biittaa heemmiyaagaa. Arggoobi Baasaanen de7ees. ¹⁴ Iddo na7ai Ahinaadaabi Maahinaima giyo biittaa heemmiyaagaa. ¹⁵ Ahima7aaxi Nifttaaleema biittaa heemmiyaagaa; i Solomona na7iyo Baasemaato ekkiis. ¹⁶ Hushaaya na7ai Ba7aani Aseera biittaaanne Ba7aaloota katamaa heemmiyaagaa. ¹⁷ Paaruha na7ai Yoosaafixi Yisaakoora biittaa heemmiyaagaa. ¹⁸ Eela na7ai SHim77i Biniyaama biittaa heemmiyaagaa. ¹⁹ Uura na7ai Gebeeri Gala7aade biittan Amooretu Kawoi Sihooninne Baasaane Kawoi Oogi kawotido biittata heemmiyaagaa; he biittata heemmiyaagee a xalaala.

Duretettai Kumido Solomona Kawotettaa

²⁰ Yihudaa asainne Israa7eela asai abbaa doona shafiyaadan corattidosona; eti miiddinne uyiiddi ufaittidi de7idosona. ²¹ Solomoni Efiraaxiisa SHaafaappe doommidi Pilisxxeema biittaa gakkanaashin, hegaappekka Gibxxe zawaa gakkanaashin de7iya kawotettata ubbaa haariis. He biittaa asati au giiraa giiridosona; eti a de7o laitta ubban ayyo haarettidosona.

²² Solomonayyo hachchi hachchi qumau ishatamu konttaale muruta xiilliyaa, xeetu konttaale xiilliyaa, ²³ xiikkin modhdhida tammu boorata, yedan miida laatamu booratanne xeetu dorssata, eta bollikka cofoshota, gaarata, genessatanne ordde kuttota koshshees.

²⁴ Solomoni Efiraaxiisa SHaafaappe arggo baggaara de7iya kawotettata ubbaa Tifisaaha katamaappe doommidi Gaaza katamaa gakkanaashin haariis; ba yuushuwan de7iya biitta ubbaarakka saro de7iis. ²⁵ A de7o laitta ubban Yihudaa asainne Israa7eela asai Daanappe biidi Berssaabeha gakkanaashin, ubbai ba woiniyaa turaa kuwaaninne ba ettaa kuwan saro de7iis.

²⁶ Solomonayyo olaa paraa gaareta goochchiya oitamu sha7u gaaxaata paratinne tammanne naa77u sha7u paraasati de7oosona. ²⁷ He deriyaa heemmiyaageeti bantta aginan aginan Kawoi Solomoninne a maaddan maanau yiida asai ubbai miyoobaa shiishshidosona. Eti hegaappe aibanne pacissokkona. ²⁸ Eti qassi gaariyaa paratinne hankko parati maanau banggaanne dalaa peeriyan banttana gakkidaagaa gakkidaagaa ehiidi a wottiyooosan wottidosona.

²⁹ Xoossai Solomonayyo aadhdhida erattettaa, akeekaanne zawi baina aaho qofaa immiis. ³⁰ Solomona aadhdhida erattettai arshsho baggaara de7iya asa ubbaa aadhdhida erattaappenne Gibxxetu aadhdhida eratta ubbaappekka aadhdhiis. ³¹ I asa ubbaappe aadhdhida eranchcha; qassi i Ezirahiyaa Etaanappekka, Maahola naatu Hemaanappe, Kalkkoolappenne Darddaa7appekka aadhdhida eranchchaa. A woree yuushuwan de7iya kawotettata ubbaa gakkiiis. ³² I heezzu sha7u leemisota haasayiis; qassi a yettati issi sha7anne ichchasha. ³³ Solomoni Liibaanoosa zigaappe doommidi, keettaa gimbbiyaa

bolli mokkiya hiisooophphiyaa giyo mittaa gakkanaashin, mittaabaa yootiis; hegaadankka qassi mehetubaa, do7atubaa, kafotubaa, sa7aara gooshettiya meretatubaanne moletubaa tamarissiis. ³⁴ A aadhdhida erattettaa siyida biittan sa7an de7iya kawoti ubbai kiittin, kawotetta ubbaappe asai Solomona aadhdhida eraa siyanau yiis.

5

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxanau Giigis-siis

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 2:1-18)

¹ Xiirsoosa Kawoi Kiiraami Daawitaara ubbaton siiqettiiddi gam77ido gishshau, Solomoni ba aawaa Daawita sohuwan kawotanau tiyettidoogaa siyidi, ba oosanchchata Solomonakko kiittiis. ² Kiittin Solomonikka Kiiraamayyo zaaridi hagaadan yaagidi kiittiis; ³ “GODAI a morkketa a tohuwaappe garssaara haarissana gakkanaashin, ta aawaa Daawita bolli ubbasaara denddida olaa gaasuwan, GODAA ba Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidase i keexxibeennaagaa neeni eraasa. ⁴ SHin ha77i GODAI ta Xoossai taayyo ubbasaara shemppuwaa immiis; immin taayyo aiba morkkeekka woikko iitabikka baawa. ⁵ GODAI ta aawaa Daawitayyo, ‘Taani ne sohuwan, ne kawotaa araatan kawoyiyo ne na7ai ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxana’ giidoogaadankka, taani GODAA ta Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanau halchchaas. ⁶ Hegaa gishshau,

Liibaanoosappe zigaa taayyo qanxxiya asata azaza; ta asati ne asatuura oottana. Yaatobare ne asatussi neeni qanxxa giido damoozaa aiba gidikkonne, taani qanxxana. Sidoona asatudan mittaa qanxxuwaa hiillaa nu asai erennaagaa neeni eraasa” yaagiis.

⁷ Kiiraami Solomona kiitaa siyidi keehippe ufaiittiis; ufaittidi, “Ha gita kawotettaa haarana mala, Daawitassi ha aadhdhida eranchcha na7aa immida GODAI hachchi galatetto” yaagiis.

⁸ Hegaappe guyyiyan Kiiraami Solomonayyo hagaadan yaagidi kiittiis; “Neeni taayyo kiittido kiitai tana gakkiiis. Neeni koyidobaa ubbaa taani oottana; zigaa mudettaanne xiiddaa mudettaa taani neeyyo shiishshana. ⁹ Ta asati ne mudettaa Liibaanoosappe duge abbau miyyana. Miyyin taani qashissada, abbaa bollaara tookettidi neeni malaatosaa gakkanaadan oottana; gakkin taani yan birshshissana; birshshissada yaappe efiis-sana. Hegaappe guyyiyan neeni ne baggaara ta kawo keettan de7iya asaayyo miyoobaa kiittiy-oogan ta amuwaa polana” yaagiis.

¹⁰ Hegaadan oottidi Kiiraami Solomoni koyido keena zigaa mudettaanne xiiddaa mudettaa ubbaa immiis. ¹¹ Immin Solomonikka kawo keettan de7iya asai maanau laatamu sha7u konttaale gisttiyaanne oiddu xetu sha7u litiro geeshsha wogaraa zaitiyaa laittan laittan paccennan Kiiraamayyo immiis. ¹² GODAI Solomonassi immana giidoogaadan, ayyo aadhdhida erattettaa immiis. Kiiraaminne Solomoni bantta gidдон saro de7idosona;

eti naa77ai bantta giddon maachchaa maacetidosona.

¹³ Kawoi Solomoni Israa7eela ubbaappe hasttamu sha7u gabbaarata dooridi kessiis.

¹⁴ Dooridi Adooniraama giyo bitaniyaa eta bolli halaqa oottidi sunttiis. Gabbaaratakka tammu sha7aa tammu sha7aa shaakkidi, heezzu cita kessiis; issi issi citai kayan kayan biidi, issi aginaa Liibaanoosan oottanaadaaninne naa77u aginaa bantta son de7anaadan kuuyiis.

¹⁵ Solomonayyo tooho tookkiya laappun tammu sha7u asatinne shuchchaa qoo7iya hospun tammu sha7u asati gezziyan de7oosona.

¹⁶ Hageeti halaqa gididi asaa oosuwaa ootissiya heezzu sha7anne heezzu xeetu asata gujjennaana.

¹⁷ Oosanchchati Kawoi Solomoni azazin, Beeta Maqidasiyaayyo baaso gidana mala wogga muruta shuchchata qoo7idi massidosona.

¹⁸ Solomona asatinne Kiiraama asati kushe hiillaa eriyaageeti, Gebaala asatuurakka gididi, Beeta Maqidasiyaa keexxanau mittaa qanxxidine shuchchaa qoo7idi giigissidosona.

6

Solomoni Beeta Maqidasiyaa Keexxiis

¹ Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido oiddu xeetanne hospun tammantta laittan, Solomoni Israa7eela bolli kawotido oiddantto laittan, Ziifa giyo naa77antto aginan, Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa keexxanau doommiis.

² Solomoni GODAAYYO keexxido Beeta Maqidasee zananaa usuppun tammu wara adussa; gomppaa laatamu wara aaho; geesaa hasttamu wara xoqqa.

³ Beeta

Maqidasiyaa geliyoosan de7iya baranddaa gomppai Beeta Maqidasiyaa gomppaakka keena laatamu wara; keettaa zananai Beeta Maqidasiyaa geliyoosaa gakkanaashin tammu wara. ⁴ Beeta Maqidasiyau so baggaara aakkidi, kare baggaara xuummida maskkooteti de7oosona. ⁵⁻⁶ He keettaa yuushuwan hara kifileta keexxiis; he kifileti heezzu pooqeti de7iyooqeeta; zamadaa yeggiyo mittai geeshsha sohuwaa giddo gelenna mala, koiro godaara oisettidi shuchchaa wottidi, gimbbiyaayyo hirkki wurssettaa orddissiis. Hegaa gaasuwan garssa koiro pooqee ichchashu wara aaho; naa77antto pooqee usuppun wara aaho; heezzantto pooqee laappun wara aaho.

⁷ Beeta Maqidasee hini qoo7iyoosan masettida shuchcha xalaalan gimbbettiis; yaatin, Beeta Maqidasee gimbbettido wode, dijino, kalta, woikko hara ai birata cenggurssinne Beeta Maqidasiyan siyettibeenna.

⁸ Ubbaappe garssaara de7iya pooqiyaa geliyo penggee Beeta Maqidasiyaappe tohossa baggaara de7ees; he sohuwaappe naa77antto pooqiyaunne heezzantto pooqiyau baanau yedhdhi kiyiyo xekkati de7oosona. ⁹ Hegaadan oottidi, Solomoni keettaa keexxidi poliis; yaatidi zigaa xaulaanne masettaa bollaara kammiis. ¹⁰ Qassi Beeta Maqidasiyaa yuushuwan pooqeta keexxidi poliis; eta xoqqatettaa issuwaagee issuwaagee ichchashu wara gididi, godaara zigaa xaulan oiqettidosona.

¹¹ GODAA gaalai Solomonakko yiis; yiidi Solomona, ¹² “Ha neeni keexxiyo Beeta Maqidasiyaa gidikko, neeni ta awaajuwaa

kaallikko, ta wogaa oottikko, ta azazota ubbaa naagikkonne azazettikko, yaatikko, taani ne aawaa Daawitassi immido ufaissaa ne baggaara polana. ¹³ Yaatada taani Israa7eela asaa gidдон de7ana; taani ta asaa Israa7eela aggikke” yaagiis.

*Beeta Maqidasiyaayyo So Giddo Oosuwaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 3:8-14)*

¹⁴ Solomoni Beeta Maqidasiyaa keexxidi poliis. ¹⁵ Beeta Maqidasiyaayyo so bagga godaa, wuigiyaappe biidi kaaraa gakkanaashin zigaa xaulaa licidi kammiis; qassi wuigiyanka xiiddaa xaulaa hiixxiis. ¹⁶ Beeta Maqidasiyaa gidдон Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa giyo qol77uwaa medhdhanau, guyye baggaara laatamu wara gidiya sohuwaa shaakkiis; shaakkidi wuigiyaappe kaaraa gakkanaashin zigaa xaulaa godaa essiis. ¹⁷ He qol77uwaappe sintta baggaara de7iya wuigiyaa zananai oitamu wara adussa. ¹⁸ Beeta Maqidasiyaayyo so baggai massido gosiyaanne ciyyida ciishshaa misiliyaa medhdhido zigaa xaulan licetti kamettiis; ubbabaikka ziga; aiba shuchchinne beettenna.

¹⁹ Solomoni GODAA Maachchaa Taabootaa wottanau Beeta Maqidasiyaa gidдон Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa giigissiis. ²⁰ Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohoi laatamu wara adussa, laatamu wara aahonne laatamu wara xoqqa. Solomoni he qol77uwaassi so baggaa walahi banna worqqan sheeshshiis. Qassi yarshshiyooaikka zigaa xaulan kamettiis.

²¹ Solomoni Beeta Maqidasiyaa gidduwaa

walahi bainna worqqan sheeshshiis; worqqaa sheeshshido qol77uwaa geliyo penggiyaayyo bolla qoriyaa yaanne haanne gakkiya worqqa sanssalataa toliidi alleeqissiis. ²² Yaatidi keetta giddo ubbaa worqqan sheeshshiis; qassi Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan de7iya yarshshiyooosaa worqqan sheeshshiis.

²³ Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwan wottanau issoi issoi tammu waraa aduqqiya wogaraappe naa77u kiruubetu misileta massidi giigissiis. ²⁴ Koiro kiruubiyaa qefee issoi ichchashu wara; naa77anttoi qassi ichchashu wara; koiro qefiyaa xeeraappe biidi naa77antto qefiyaa xeeraa gakkanaashin tammu wara. ²⁵ Naa77antto kiruubeekka tammu wara; naa77u kiruubetu qottainne merai issi mala. ²⁶ Issi kiruubiyaa geesai tammu wara; naa77anttuwaageekka heгаа keena. ²⁷ Solomoni Beeta Maqidasiyan de7iya Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwan kiruubeta wottiis. Eta qefee micetti uttiis; issi kiruubiyaa qefee issi bagga godaa bochchiyo wode, hinkko kiruubiyaa qefee qassi hinkko bagga godaa bochchees; eta naa77aa qefetikka so gidдон issoi issuwaa bochchoosona. ²⁸ Solomoni kiruubetakka worqqan sheeshshiis.

²⁹ Qol77uwaanne wuigiyaа godaa ubbaa kiruubeta, zambbaanne ciyyida ciishshaa misiliyaa massidoogan alleeqissiis. ³⁰ Beeta Maqidasiyaayyo so giddo kifiliyaa wuigiyaakka kare bagga kifiliyaa wuigiyaakka worqqan sheeshshiis.

³¹ Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa geliyo penggiyaassi wogaraa mittaappe sanqqata

kessiis. Qosilettati ichchashu baggaara zoozee de7iyoogeeta. ³² Wogaraa mittaappe oosettida naa77u sanqqatu bollan kiruubeta, zambbaanne ciyyida ciishshaa misiliyaa massidi, sanqqata, kiruubetanne zambbaa worqqan sheeshshiis.

³³ Hegaadankka, Beeta Maqidasiyaa wuige geliyo penggiyau wogaraappe kessido oiddu zooziyaara de7iya qosilettaa essiis. ³⁴ I qassi he penggiyaayyo issi issi sanqqai gidduwan dakkotidi dooyettiyo naa77u sanqqata kessiis.

³⁵ Kiruubeta, zambbaanne ciyyida ciishshaa misileta eta bolli massiis; he masettidaageetu bolli worqqaa issi mala oottidi sheeshshiis.

³⁶ So baggaara de7iya dabaabaa gimbbiis; he gimbee masettida shuchchaa heezzaa, issuwaa issuwaa bolli wottidi, issi zigaa masettaa eta bolli wottidi gimbbidoogaa.

³⁷ GODAA Beeta Maqidasiyaa baasoi Solomoni kawotido oiddantto laittan, Ziifa giyo naa77antto aginan baasettiis. ³⁸ Solomoni kawotido

tammanne isiinintta laittan, Bula giyo hospunta aginan Beeta Maqidasee halchchidoogaadan muleera keexettidi polettiis. Solomoni Beeta Maqidasiyaa laappun laittan keexxidi wurssiis.

7

Solomoni Baayyo Kawo Keettaa Keexxiis

¹ Solomoni ba keettaa tammanne heezzu laittan keexxidi wurssiis. ² Liibaanoosa Woraa Keettaa geetettiya keettaa Solomoni keexxiis; he keettaa zananai xetu wara; gomppai ishatamu wara; geesai hasttamu wara. Zigaa tuuqeti oiddu maaran eqqidosona; qassi masettida

zigaa mudettati eta bolli wodhdhidosona; ³ mudettati heezzu maaran, issi issi maaran tammanne ichchashu mudettati de7oosona; eti muleera oitamanne ichchasha. ⁴ He keettaayyo maskkooteti heezzu maaran de7oosona; eti issi issuwau sintta baazzan de7oosona. ⁵ Penggetinne maskkooteti oiddu zooziyaara de7oosona; maskkooteti heezzu maaran gididi, issi issuwau sintta baazzan de7oosona.

⁶ Solomoni Tuuqetu Keettaa geetettiya keettaakka keexxiis; he keettaa zananai ishataamu wara; gomppai hastamu wara. He keettaa sinttan daro tuuqiyan zempidanne bollaara kaaran kamettida baranddai de7ees. ⁷ Qassi i pirddaayyo kawotaa araatai de7iyo Pirdda Keettaakka keexxiis; he keettai wuigiyaappe biidi kaaraa gakkanaashin zigan kametti uttiis. ⁸ Pirdda Keettaappe guyyen de7iya hara dabaaban bau daanau kawo keettaa hankko keettatudan oottidi keexxiis; ba keettaayeessi, Gibxxe kawuwaa na7eessikka he keettaa mala keettaa keexxiis.

⁹ Ha keettati ubbai, kareppe doommidi biidi dirssaappe soora de7iya gita gutaraara gakkanaashin, baasuwaappe doommidi kaaraa gakkanaashin, likkidi massidonne sooranne kareera soofidi giigissido muruta shuchchaappe oosettidosona. ¹⁰ Gimbee hiixettidoi tammu wara woikko hospun wara gidiya lo77o masettida gita shuchchaana. ¹¹ Hegaappe bolla baggaara likettidi masettida muruta shuchchainne zigaa mudettai de7ees. ¹² Gita dabaabaa yuushuwan de7iya gimbee GODAA Beeta Maqidasiyaadaaninne baranddaadan

masettida shuchchaa heezzaa, issuwaa issuwaa bolli wottidi, issi zigaa masettaa eta bolli wottidi gimbbidoogaa.

Huraama Oosuwaa

¹³ Kawoi Solomoni kiittidi, Huraama giyo bitaniyaa Xiirsoosa katamaappe ehiissiis.

¹⁴ Huraama aayyiyaa am77e; a Nifttaaleema zare asa. A aawai Xiirsoosa asa. Huraami nahaasiyaa giyo birataa qoxxiyo hiillai de7iyo asa; i nahaasiyaappe qoxxidi kessiyooban ubban keehippe loohida asa; Solomonakko i yiidi, a ooso ubbaa oottiis.

Naa77u Nahaasiyaa Tuussata

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 3:15-17)

¹⁵ Huraami issuwaa issuwaa geesai tammanne hosppun wara aduqqidi, yuushoi tammanne naa77u wara aakkido naa77u tuussata nahaasiyaa seerissidi tigidi kessiis. Tuussatuyyo giddoi kofa. ¹⁶ Hegaadankka, tuussatu huuphiyan wottanau naa77u gumbbota nahaasiyaappe seerissidi, medhdhiis; issi issi gumbboi ichchashu wara aduqqees. ¹⁷⁻¹⁸ Tuussaa huuphiyan de7iyya issi issi gumbbota gitedan oottido laappun sanssalataa qaxiqallotuuninne naa77u maaraara roomaane giyo teeraa misiletun alleeqissi wottiis.

¹⁹ Baranddan eqqida tuussatu bolli de7iyya gumbboti ciishshaa meran merettidosona; eta geesai oiddu wara. ²⁰ Naa77u tuuqetu huuphiyan de7iyya gumbbotun mulumuqqetti uttida sohuwaappe bolla baggaara, sanssalataa qaxiqalluwaappe kaallidi, naa77u xeetu roomaane teeraa misileti naa77u maaran yuuyi

aadhhdidi de7oosona. ²¹ Huraami he naa77u tuussata Beeta Maqidasiyaa baranddaa matan essiis. Essidi ushachcha baggaara eqqida tuussaa Yaakiina sunttiis; haddirssa baggaara eqqida tuussaa qassi Boo7eeza sunttiis. ²² Tuussatu huuphiyan de7iya gumbboti ciishsha milatidi merettidosona. Hegaadan hanidi tuussatu oosoi polettiis.

*Nahaasiyaappe Medhdhido Abba Sainiyaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 4:2-5)*

²³ Huraami Abba Sainiyaa giyo issi keehi gita sainiyaa nahaasiyaa birataappe seerissi tigidi medhdhiis. He Abba Sainiyaa doonai ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin tammu wara; geesaiichchashu wara; yuushoi qassi hasttamu wara. ²⁴ Abba Sainiyaa doonan kare baggaara ziqqi giidi, aara oiqettidi merettida gosetu misileti de7oosona; he gosetu misileti naa77u maaran, issi issi waran tammai tammai yuuyi aadhhdidi shuuyettidosona.

²⁵ He Abba Sainee nahaasiyaa birataappe merettida tammanne naa77u booratu misiletu zokkuwan uttiis. Booratu misiletuppe heezzati huuphessa baggi, heezzati arggo baggi, heezzati tohossa baggi, heezzati qassi arshsho baggi simmidi xeelliyaabaa milatoosona. Abba Sainee eta bolli uttiis; etayyo guyye baggai giddokko simmi uttiis. ²⁶ Abba Sainee issi takkaaro keena ordde; a doonai wanccaa doonaa mala; qassi ciishshai ciyyidaagaakka malatees. He Abba Sainee oitamu sha7u litiro gidiya haattaa oiqqiyaagaa.

Nahaasiyaa Gaareta

²⁷ Huraami qassi tammu gaareta nahaasiyaa birataappe medhdhiis. He gaareti issoi issoi oiddu wara adussa; oiddu wara aahonne heezzu wara xoqqa. ²⁸ He gaareti hagaadan oosettidosona; pude eqqida oiddu biratatu bolli pididi giida lochcha nahaase biratati oiqetti uttidosona. ²⁹ He biratatu bolli gaammota, booratanne kiruubeta milatissidi medhdhido misileti de7oosona; gaammotunne booratu misiletuppe huuphessaaranne tohossaara de7iya biratatu bolli qassi qoxxidi medhdhido ciishshaa encurssaa misileti de7oosona. ³⁰ Issi issi gaariyaayyo nahaasiyaappe oottido oiddu irzziizotinne irzziizota gatti waaxiyo nahaasiyaa kasoti de7oosona. Hegaadankka, oiddu zoozetun keriyaa zemppissiyooobati de7oosona. He zemppissiyooobati ciishshaa encurssaa milatiya misiletun alleeqetti uttidosona. ³¹ Gaariyaa zemppissiyooobatu huuphiyan irzziizoti uttida shaashee de7ees; he shaashee gaariyaa xeeraappe pude issi wara gidiaagaa xoqqu giidi, duge bagga wara gidiaagaa ziqqi giidi merettiis. He shaashiyaayyo doonai yuuyi aadhdhidi misiliyan alleeqetti uttiis. ³² Irzziizotu geesai issi waranne bagga; irzziizoti lochcha nahaase biratatuyyo garssa baggaara de7oosona. Irzziizoti oiqetti uttido kasoti gaariyaara oiqetti uttidosona. ³³ Irzziizoti olaa paraa gaariyaa irzziizotudan merettidosona; irzziizota gattidi oiqqiya kasoti, charkketinne raazheti ubbaikka nahaasiyaappe tigettidi oosettidosona. ³⁴ He gaaretu ubbaa zoozetussikka eta tohossaara

tohossaara etaara issuwaa gididi oiqettidi, nahaasiyaappe merettida zemp poti de7oosona. ³⁵ Issi issi gaariyaa huuphiyaa yuushuwan issi waraayyo baggaa aduqqiya shaashee de7ees; zemp potinne lochcha nahaaseti gaariyaara oiqettidi, issuwaa gididi oosettidosona. ³⁶ Ha zemp potuppenne lochcha nahaasetuppe gidduwan de7iya kallo sohotu ubbai kiruubetu, gaammotunne zambbatu misiletun alleeqetti uttidosona; qassi eta yuushoi ciishsha encurssaa misiliyan alleeqetti uttiis. ³⁷ Simmi tammu gaaretikka hagaadan oosettidosona; seerissidi eta tigido miishshai issuwaa gididiyo gishshau, eta geesaikka eta gottaikka issi mala.

³⁸ Huraami meecettiyo tammu kereta nahaasiyaappe medhdhiis; issi issi keriyaa gomppai oiddu wara aaho gididi, hospun xeetu litiro haattaa oiqqees; tammu gaaretussi huuphiyan huuphiyan issi issi meecettiyo keree de7ees. ³⁹ Huraami gaareta ichchashata Beeta Maqidasiyaayyo huuphessa baggaara, ichchashata qassi Beeta Maqidasiyaayyo tohossa baggaara wottiis; qassi nahaasiyaappe oosettida Abba Sainiyaa Beeta Maqidasiyaappe tohossa arshsho baggi zaaridi essiis.

Beeta Maqidasiyaa Miishshata

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 4:11-5:1)

⁴⁰ Qassi Huraami kereta, akaafatanne kuix-aarota medhdhiis; yaatidi Kawuwaa Solomonassi GODAA Beeta Maqidasiyaa oosuwaaw oottidi poliis.

⁴¹ I oottido oosotikka:

naa77u tuussata,
tuussatu huuphiyan wottiyo saine mala naa77u
gumbbota,

tuussatu bolli de7iya naa77u gumbbota alleeqis-
siyo naa77u gite mala sanssalatata,

⁴² issi issi gumbbuwaa bolli naa77u maaran
nahaasiyaappe merettida issi issi xeetu
roomaane teeraa misileta, muleera oiddu
xeetu roomaane teeraa misileta,

⁴³ tammu gaareta, gaaretu bollan wodhdhiya,
meecettiyo tammu kereta,

⁴⁴ Abba Sainiyaanne appe garssan de7iya tam-
manne naa77u booratu misileta,

⁴⁵ kereta, akaafatanne kuixaarota.

Huraami Kawuwaa Solomonayyo GODAA
Beeta Maqidasiyaa oosuwaassi medhdhido ha
miishshata ubbaa qucettida nahaasiyaappe
medhdhiis. ⁴⁶ Kawoi Solomoni Sukkotappenne
Xarttaanappe gidduwan, Yorddaanoosa
dembban de7iya, nahaasiyaa birataa seerissiyo
sohuwan hageeta ubbaa ootissiis. ⁴⁷ Nahaasiyaa
birataappe merettida ha miishsha ubbai
keehi daro gidido gishshau, Solomoni a
mazzanissibeenna; hegaa gishshau, woisaa
deexxiyaabaakko likkee erettibeenna.

⁴⁸ Qassikka Solomoni GODAA Beeta
Maqidasiyaa gidдон de7iya miishshata ubbaa
worqqaappe merissiis. Hegeetinne:

worqqaappe oottido yarshshiyooosaa,
GODAA sinttan wottiyo oittai uttiyo
xaraphpheezaa,

⁴⁹ Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaappe
sinttan ushachcha baggaaranne haddirssa

baggaara eqqida, ichchashu ichchashu
xomppiyaa wottiyo ballata,
ciishshata, xomppetanne qapheta,
⁵⁰ xuu7ata, xomppiyaa toissiyooobata, kuixaarota,
ixaanaa cuwayiyoobata, tamaa ekkiyo mi-
ishshatanne,
Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa
giyo qol77uwaa penggetanne Beeta
Maqidasiyaayyo kare bagga penggeta
oiqqida maaxafeta. Ha miishshati ubbai
worqqaappe oosettidosona.

⁵¹ Kawoi Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaa
oosuwaa ubbaa polidoogaappe guyyiyan, a aawai
Daawiti GODAAYYO dummayidi wottido biraa,
worqqaanne hara miishshatakka ubbaa ehiidi,
Beeta Maqidasiyaa buquraa minjjiyoosan wottiis.

8

*GODAA Taabootai Beeta Maqidasiyaa Geliis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 5:2-
6:2)*

¹ Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni GODAA
Taabootaa Daawita Katamaappe, Xiyooneppe
kessidi, Beeta Maqidasiyaa ehanaadan,
Israa7eela cimata, zaretu ubbaa halaqatanne
Israa7eela keettaa asata kaalettiyaageeta
Yerusalaame katamaa shiishshiiis. ² Etaaniima
giyo laappuntta aginan, Daase Baalai
bonchchettiyo wode, Israa7eela asai ubbai
Kawuwaa Solomonakko shiiqiis.

³ Israa7eela cimati ubbai gakkin, qeeseti
Taabootaa denttidosona. ⁴ Leewatinne
qeeseti, GODAA Taabootaa, Dunkkaaniyaanne

Dunkkaaniyaa gidдон de7iya geeshsha miishshata ubbaa tookkidi ehiidosona. ⁵ Kawoi Solomoninne aara de7iya Israa7eela yaa7ai kumettai Taabootaa sinttan shiiqidi, qoodanau danddayettenna cora dorssaanne mehiyaa yarshshidosona.

⁶ Hegaappe guyyiyan qeeseti GODAA Maachchaa Taabootaa Beeta Maqidasiyaayyo gidдо geeshsha qol77uwaa, Ubbaappe Aadhdhida Geeshsha Sohuwaa giyo sohuwaa ehiidi, kiruubetu misiletu qefetuppe garssa baggaara wottidosona. ⁷ Micetti uttida kiruubetu qefeti Taabootaanne Taabootaa tookkiyo kasota kammidosona. ⁸ Kasoti keehippe adussa gidido gishshau, eta xeerai Ubbaappe Aadhdhiya Geeshsha Sohuwaa sinttan de7iya Geeshsha Sohuwan beettanau danddayees; shin Geeshsha Sohuwaappe kareera beettanau danddayenna. Eti hachchi gakkanaashin he sohuwan de7oosona. ⁹ Israa7eela asai Gibxxe biittaappe kiyido wode, GODAI etaara maachchaa maacettido Siinaa Deriyan Muusee wottido naa77u masettida shuchchatuppe attin, Taabootaa gidдон harabi aibinne baawa.

¹⁰ Qeeseti Geeshsha Sohuwaappe kiyin, shaarai GODAA Beeta Maqidasiyaa kumiis. ¹¹ He shaaraa gaasuwan qeeseti bantta oosuwaa oottanau danddayibookkona; aissi giikko, GODAA bonchchoi a Beeta Maqidasiyaa kumi uttiis.

¹² Hegaappe guyyiyan Solomoni hagaadan yaagiis; “Abeet GODAU, neeni, ‘Taani xuma shaaran de7ana’ yaaga wottadasa. ¹³ Taani

tumuppe neeyyo lo77o Beeta Maqidasiyaa, neeni an merinau de7ana sohuwaa keexxaas” yaagiis.

Solomoni Asaassi Haasayido Haasayaa

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 6:3-11)

¹⁴ Israa7eela yaa7ai kumettai eqqidaashin, kawoi etakko simmidi, hagaadan yaagidi eta anjjiis; ¹⁵ “GODAI Israa7eela Xoossai galatetto! Ta aawaa Daawitassi ba doonan odido ufaissaa ba kushiyan poliis. He i odido ufaissai, ¹⁶ ‘Taani ta asaa Israa7eela Gibxxeppe kessada ehiido gallassaappe doommin, ta sunttai an de7ana mala, Beeta Maqidase keexxanau Israa7eela zaretu gid-don ai katamanne doorabeikke; shin ta asaa Israa7eela kaalettana mala, taani Daawita dooraas’ yaagiis.

¹⁷ “Ta aawai Daawiti GODAA Israa7eela Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidase keexxanau ba wozanan qoppiis. ¹⁸ SHin GODAI ta aawaa Daawita, ‘Neeeni ta sunttaayyo Beeta Maqidase keexxanau ne wozanan qoppido gishshau, lo77obaa oottadasa. ¹⁹ Gidikkonne, Beeta Maqidasiyaa keexxanaagee nena gidakka; ta sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxanaagee ne gulbbataappe yelettana ne na7aa’ yaagiis.

²⁰ “Ha77ikka GODAI ba immana giido ufaissaa qaalaa poliis. GODAI kase immido ufaissaadankka taani ta aawaa Daawita sohuwan kawotaasinne ha77i Israa7eela kawotaa araatan uttaas. Qassi GODAA Israa7eela Xoossaa sunttaayyo Beeta Maqidasiyaa keexxaas.

²¹ GODAI nu aawata Gibxxeppe kessido wode etaara maacettido maachchai de7iyo

Taabootaayyookka a gidдон соһуwaa injjeyaa” yaagiis.

Solomona Woosaa

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 6:12-42)

²² Hegaappe guyyiyan Solomoni GODAAYYO yarshshiyo соһуwaa sinttan, Israa7eela yaa7ai kumettai de7iyoosan eqqidi, ba kushiyaа saluwaa zaaridi micciis. ²³ Miccidi hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, bolla saluwan woikko garssa sa7an ne mala xoossi baawa. Neeni ne maachchaa naagaasa; ba kumetta wozanaappe ne sinttan hemettida ne ashkkarata aggenна siiquwan siiqaasa. ²⁴ Ne ashkkaraayyo, ta aawaa Daawitayyo neeni oottana gaada haasayido qaalaa naagadasa; neeni kase ne doonan haasayidoogaa ne kushiyan hachchi poladasa.

²⁵ “Ha77ikka abeet GODAU, Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraassi, ta aawaa Daawitassi, ‘Neeи ta sinttan hemettidoogaadan ne naatika ta sinttan hemettana mala бантта ogiyaa naagikko, ta sinttan Israa7eela kawotaa араatan uttiya asa neeni mulekka xayakka’ yaagido qaalaa pola. ²⁶ Abeet Israa7eela Xoossau, neeni ne ashkkaraayyo, ta aawaa Daawitayyo haasayido ne qaalaa ha77ikka aggoppa.

²⁷ “SHin Xoossai tumu sa7an de7aneeyye? Be7a, saloti, ubbaappe xoqqan de7iya saloikka neeyyo gidanau danddayenna. Yaatin, ha taani keexxido Beeta Maqidasee neeyyo ai keenaa guuxxand-deeshsha! ²⁸ Gidikonne, abeet GODAU, ta Xoossau, taani ne ashkkarai hachchi woossiyoogaanne

watiwatiyoogaa neeni ezgga. ²⁹ Neeni, ‘Ta sunttai he sohuwan de7ana’ giido ha Beeta Maqidasiyaa ne aifee qamminne gallassi xeello. Taani ne ashkkaarai ha sohuwaakko simmada, woossiyo woosaa neeni siya. ³⁰ Taani ne ashkkaarainne ne asai Israa7eeli ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, watiwatiyo watiwatuwaa neeni siya. Neeni de7iyoosan saluwan siyada, nuuyyo atto yaaga.

³¹ “Issi asi ba shooruwaa naaqqidi kashi gin, a caaqettanau ha Beeta Maqidasiyaa ehin, a gidдон de7iya yarshshiyo sohuwaa sinttan i caaqqikko, ³² neeni saluwan siya; siyada ootta. Ne ashkkaaratu gidduwan pirdda. Mooranchchaa bolli pirddada, i oottidobaa a bolli zaara; xilluwaa shatinttada, ayyo a xillotettaadan zaara.

³³ “Ne asai Israa7eeli ne bolli nagaraa oottido gaasuwan morkkiyan xoonettidi, eti neekko simmidi, ne sunntaa xeesidi, ha Beeta Maqidasiyan nena woossikkonne neeyyo watiwatikko, ³⁴ neeni saluwan siya. Siyada ne asaa Israa7eela nagaraa atto yaaga; yaatada neeni kase eta maizza aawatuyyo immido biittau eta guyye zaara.

³⁵ “Ne asai ne bolli nagaraa oottido gaasuwan saloti gorddettiininne irai bukkennan ixxin, eti ha sohuwaa simmidi, woossikkonne neeni eta un77ettido gishshau ne sunntaa xeesidi, bantta nagaraappe simmikko, neeni saluwan siya. ³⁶ Siyada ne ashkkaaratu nagaraa, ne asaa Israa7eela nagaraa atto yaaga. Eti hemettanau bessiya lo77o ogiyaa eta tamarissa; yaatada neeni ne asaa laatissido biittan iraa bukkissa.

³⁷ “Biittaa bollan koshai woikko boshai yin, woikko kattaa xuuggi xaissiya carkkoi woikko

boolee woikko gumbburoi biittaa bollan yin, woikko morkkee eta katamata dooddin, woikko ai mala bashshai woikko harggee yin, ³⁸ ne asaa Israa7eelappe ooninne nena woossikkonne neeyyo watiwatikko, qassi ai asinne ba wozanan un77ettiyoobaa eridi, ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, ba kushiyaa miccikko, ³⁹ neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada eta nagaraa atto yaaga; yaatada etau ootta. Neeni asaa wozanaa eriyooagaadankka, asa ubbau a oosuwaadan oosuwaadan imma. Aissi giikko, asaa ubbaa wozanaa eriyai ne xalaala. ⁴⁰ Yaatikko, neeni nu maizza aawatuyyo immido biittan de7iyo wode ubban, eti neeyyo yayyana.

⁴¹⁻⁴² “Hegaadankka, ne asaa Israa7eela gidenna kare biittaa asi ne gita sunttaabaanne neeni ne asaayyo oottido maalaalissiya oosotubaa siyidi, haaho biittaaappe yiidi, ha Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko, ⁴³ neeni de7iyoosan saluwan siya. Ne asati Israa7eelati eriyooagaadan, sa7an de7iyya asai ubbai ne sunttaa erana malanne neeyyo yayyana mala, qassi taani keexxido ha Beeta Maqidasee, neeyyo goinniyo soho gididoogaa eti erana mala, he kare biittaa asi nena woossiyoobaa ayyo pola.

⁴⁴ “Ne asati bantta morkketa olana mala neeni kiittidosaa aunne biidi, eti neeni doorido ha kata-maakkonne taani ne sunttaayyo keexxido Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena GODAA woossikko, ⁴⁵ eta woosaanne watiwatuwaa saluwan neeni siya; siyada etau xoonuwaa imma.

⁴⁶ “Nagara oottenna asi bainnaagaadankka, eti ne bolli nagaraa oottin, neeni etayyo hanqqettada

morkketuyyo eta aattada immin morkketikka eta omooddidi, haakkin matinkka bantta biitti ekkidi efin, ⁴⁷ eti he omoodettido biittan de7iiddi, bantta wozanan nagaraappe simmikko, he omoodettido biittan eti de7iiddi, ‘Nuuni nagaraa oottida; nuuni moorida; nuuni iitabaa hanida’ yaagidi neeyyo watiwatikko, ⁴⁸ banttana omooddidi efiida morkketu biittan de7iiddi, eti bantta kumetta wozanaappenne bantta kumetta qofaappe neekko simmikko, neeni eta maizza aawatuyyo immido eta biittaakko, neeni doorido katamaakkonne taani ne sunttaayyo keexxido Beeta Maqidasiyaakko simmidi, nena woossikko, yaatikko, ⁴⁹ eta woosaanne eta watiwatuwaa neeni de7iyoosan saluwan siya. Siyada etau pirda. ⁵⁰ Ne asai ne bolli oottido nagaraanne moorido mooruwaa atto yaaga; eta omooddidi efiida asati etayyo qarettanaadan ootta. ⁵¹ Aissi giikko, eti he birataa seerissiya cooce mala biittaappe, Gibxxeppe neeni kessido ne asatanne ne buzota.

⁵² “Taani ne ashkkarainne ne asai Israa7eeli watiwatiyoogaa ne aifee xeello; qassi eti waasiyo wode audenne neeni etayyo alla. ⁵³ Aissi giikko, abeet Ubbaa Haariya GODAU, neeni kase nu aawata Gibxxeppe kessiyo wode ne ashkkaraa Muuse baggaara odidoogaadan, eta neeni sa7an de7iya kawotettatu ubbaa giddoppe ne buzo oot-tanau dummayadasa” yaagidi woossiis.

Solomona Wurssetta Anjjuwaa

⁵⁴ Solomoni GODAA woosaanne watiwatuwaa polidoogaappe guyyiyan, ba kushiya saluwaa miccidi yarshshiyo sohuwaa sinttan

gulbbatidosappe denddi eqqiis. ⁵⁵ Eqqidi Israa7eela yaa7aa ubbaa ba qaalaa xoqqissidi, hagaadan yaagidi anjjiis; ⁵⁶ “I kase haasayido ba qaalaadan ba asaa Israa7eela shemppissida GODAI galatetto; i ba ashkkaraa Muuse baggaara immido lo77o ufaissai ubbai polettiis. ⁵⁷ GODAI nu Xoossai kase nu aawatuura de7idoogaadan, nunaarakka de7o; i nuna mulekka aggoppo woikko yeggoppo. ⁵⁸ Nuuni a ogetun ubban hemettana malanne i nu aawatussi immido azazota, wogatanne higgeta naagana mala, nu wozanaa baakko zaaro. ⁵⁹ Hachchi hachchi de7uwaassi koshshiyooogaadan, GODAI tana ba ashkkaraanne ba asaa Israa7eela maaddana mala, taani GODAA sinttan woossaidda giido ha qaalati qamminne gallassi GODAAKKO, nu Xoossaakko, shiiqona. ⁶⁰ Hegeenne, sa7an de7iya asai ubbai GODAI Xoossaa gidioogaanne appe attin hara xoossi bainaagaa eranaassa. ⁶¹ Hachchiigaadankka intte a wogaadan hemettanaunne ayyo azazettanau GODAAYYO, nu Xoossaayyo, intte wozanai ammanettiyaagaa gido” yaagidi anjjiis.

Beeta Maqidasiyaa Anjjissuwaa

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 7:4-10)

⁶² Hegaappe guyyiyan kawoinne Israa7eela asai ubbai issippe GODAA sinttan yarshshuwaa yarshshidosona. ⁶³ Solomoni GODAAYYO issippetettaa yarshshuwaa yarshshanau laatamanne naa77u sha7u booratanne xeetanne laatamu sha7u dorssata shiishshiiis. Hegaadan oottidi kawoinne Israa7eela asai ubbai

GODAA Beeta Maqidasiyaa anjjissidosona.
⁶⁴ Kawoi Solomoni Beeta Maqidasiyaayyo sintta baazzan de7iya giddo dabaabaa he gallassi dummayiis. Dummayidi he sohuwan xuuggiyo yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaappe modhdhuwaa yarshshiis. I heгаа oottidoogee GODAA sinttan de7iya, nahaasiyaa giyo birataappe oosettida yarshshiyo sohoi xuuggiyo yarshshuwaa, kattaa yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaappe modhdhuwaa yarshshanau guuxxido gishshaassa.

⁶⁵ He wode Solomoninne Israa7eela asai ubbai laappun gallassaayyo Daase Baalaa bonchchiis; Israa7eela zawan Hamaata Pinuwaappe biidi Gibxxe SHaafaa gakkanaashin de7iya cora asai GODAA Xoossaa sinttan baalaa bonchchanau shi-qiis. ⁶⁶ Wonttetta gallassi kawoi asaa moissiis; asai kawuwaa anjjidi, GODAI ba ashkkaraa Daaw-itayyoonne ba asaa Israa7eelayyo oottido kehatetan ufaittiidinne wozanappe pashkkiiddi, ba soo ba soo biis.

9

*GODAI Solomonayyo Naa77anttuwaa Qoncciiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 7:11-22)*

¹ Solomoni GODAA Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa keexxidi makkidoogaappenne oottanau amottido amuwaa ubbaa poli-doogaappe guyyiyan, ² Gabaa7oona kataman kase qonccidoogaadan, GODAI naa77anttuwaa ayyo qoncciiis. ³ Qonccidi GODAI a hagaadan

yaagiis; “Neeni ta sinttan woossido woosaanne watiwatido watiwatuwaa taani siyaas. Neeni keexxido Beeta Maqidasee merinau ta sunntai an xeesettana mala oottada taani geeshshaas; ta aifeenne ta wozanai ubba wode ha Beeta Maqidasiyan de7ana.

⁴“Nena gidikko, neeni ne aawai Daawiti hemet-tidoogaadan boree bannan suuretettan ta sinttan hemettikko, taani azazidobaa ubbaa oottikkonne ta wogaanne ta higgiiyaa naagikko, ⁵ taani ne aawaa Daawitayyo, ‘Israa7eela kawotaa araatan uttiya asa neeni mulekka xayakka’ giidoogaadan, ne kawotaa araataa Israa7eela bolli merinau minttada essana.

⁶“SHin neeni woikko ne naati tana kaalliyoogaa aggidi wora simmikko, taani inttena azazido ta azazuwaanne ta wogaa naagennan ixkikkonne hara xoossatuyyo oottanaunne goinnanau biikko, ⁷ yaatikko, Israa7eela asaa taani kase etayyo immido biittaappe xoqollana; taani ta sunntaayyo geeshshido ha Beeta Maqidasiyaakka aggaagana. Aggin Israa7eelati asaa ubbaa gidдон haiseyiyoobanne qilliicciyoobaa gidana. ⁸ Ha Beeta Maqidasee qolettidabai keelettido soho gidana; mataara kanttiya asi ubbi dagammiiddinne ‘Poora!’ giiddi, ‘GODAI ha biittaanne ha Beeta Maqidasiyaa aibissi hagaadan oottidee?’ yaagana. ⁹ Yaagin asai, ‘Eta maizza aawata Gibxxeppe kessida GODAA bantta Xoossaa eti aggidi, hara xoossata kaallido gishshaassinne etayyo oottidi goinnido gishshaassi, GODAI eta bolli ha iitabaa ubbaa ehiis’ yaagidi zaarana” yaagiis.

Solomoni Oottido Hara Oosota
(*Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 8:1-18*)

¹⁰ Solomoni ha naa77u keettata, Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa keexxido laatamantta laittaa wurssettan, ¹¹ Xiirsoosa Kawoi Kiiraami i koyiyo xiiddaa, zigaanne worqqa ubbaa imido gishshau, Galiilan de7iya laatamu katamata Solomoni ayyo immiis. ¹² SHin Kiiraami Xiirsoosa katamaappe kiyidi, Solomoni ayyo imido katamata be7anau biido wode, katamati a ufaissibookkona. ¹³ Yaatin, Kiiraami Solomona, “Ta ishau, hageeti neeni taayyo immidoogeeti aiba katamee?” yaagiis. Hegaa gishshau, i he katamata, “Pattenna biittaa” yaagidi sunttiis. He heerai hachchi gakkanaashinkka he sunttan xeesettees. ¹⁴ Kiiraami oiddu sha7u kilo giraame deexxiya worqqa Kawuwaa Solomonayyo yeddi wottiis.

¹⁵ GODAA Beeta Maqidasiyaa, ba keettaa, Miillo, Yerusalaame katamaa gimbbiyaanne Haxoorra, Magiddonne Gezeera katamata gimbbanau Kawuwaa Solomonayyo gabbaarati de7oosona. ¹⁶ Gibxxe biittaa Kawoi kase Gezeera katamaa oiqqiis; oiqqidi katamaa taman xuuggiis. Kataman de7iya Kanaane asatakka woriis; yaatidi Solomoni machchido ba na7eeyyo woito oottidi immiis; ¹⁷ immin Solomoni Gezeera katamaa wotti yeggidi keexxiis.

Hegaadankka qassi, Solomoni Hirkki Beeti-Horoona, ¹⁸ Baa7ilaata, Yihudaa Bazzuwan de7iya Taamaara katamaa, ¹⁹ miishshaa minjiyo katamata ubbaa, ba paratanne paraa

gaareta wottiyo katamatanne Yerusalaamen, Liibaanoosaaninne ba haariyo biittan ubban keexxanau amottido ubbaa keexxiis.

²⁰ Amooretuppe, Hiitetuppe, Parzzetuppe, Hiiwetuppenne Yaabuusatuppe attida asati ubbai Israa7eela asa gidokkona; ²¹ eti Israa7eela asati biittaappe wurssi xaissanau danddayennan aggin, he biittan attida asatu zerettata. Solomoni eta gabbaaratettaa ootissiis; eti hachchi gakkanaashinkka gabbaaratettan oottoosona. ²² SHin Solomoni Israa7eela asatuppe oonanne ailleyibeenna; eti ayyo oosanchchata, olanchchata, olanchchatu halaqatanne gadaawata, paraa gaareta laaggiyaageetu halaqatanne paraasata gididi oottidosona. ²³ Hegaadankka qassi, eti Solomona oosuwaa oottiyaageetu halaqata; etappe ichchashu xeetanne ishatamati oosuwaa oottiya gabbaarata xeellidi ootissoosona.

²⁴ Gibxxe Kawuwaa na7iyaa Daawita Katamaappe Solomoni iyyo keexissido keettaa pude biidoogaappe guyyiyan, i Miillo gimbbiis.

²⁵ Solomoni GODAAYYO gimbbido yarshsho sohuwan xuuggiyo yarshshuwaanne issippetettaa yarshshuwaa laittan heezzutoo yarshshees; GODAA sinttan ixaanaakka cuwayees. Yaatiiddi Beeta Maqidasiyaa poliis.

²⁶ Hegaappe guyyiyan Kawoi Solomoni Eedooma biittan Zo7o Abbaa doonan, Eelaata giyo katamaa matan de7iya Eexiyooni-Gaabiran markkabeta medhdhiis. ²⁷ Kawoi Kiiraami Solomona asatuura oottana mala markkabiya laaguwaa loohida ba asata kiittiis. ²⁸ Kiittin eti

Ofira biitti biidosona; biidi yaappe tammanne oiddu sha7u kilo giraamiyaappe dariya worqqaa Kawuwaa Solomonayyo ekkidi yiidosona.

10

Saaba Kawiyo

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 9:1-12)

¹ Saaba kawiyaa GODAA sunttan woretida Solomona woriyaa siyada, deexo oishata ekkada, a paaccanau denddaasu. ² Denddada sawuwaa, keehi daro worqqaanne al77o shuchchaa caanettida daro gaameelatu cugiyaara keehi daro ajaban Yerusalaame gakkada, Solomona sintti aadhdhaasu. Aadhdhada ba wozanan de7iyaabaa ubbaa Solomonayyo yootaasu. ³ Solomoni a oichchidobaa ubbaa odiis; iyyo birshshennan appe geemmi attidabi aibinne baawa. ⁴ Saaba kawiyaa Solomona aadhdhida eratettaa, i keexxido kawo keettaa, ⁵ a maaddan shiiqiya qumaa, a oosanchchati uttiyo utettaa, a ashkkarati oottiyo oosuwaanne maayiyo maayuwaa, a eessaa tigiyaageetanne GODAA Beeta Maqidasiyan i xuuggiyo yarshshuwaa be7ido wode, i wozanai gagettiis.

⁶ Hegaappe guyyiyan a kawuwaa, “Nebaanne ne aadhdhida eratettaabaa taani ta deren de7aidda siyidoogee tuma. ⁷ SHin taani yaada, ta aifiyaa biraanan be7ana gakkanaashin eti taayyo yootidobaa ammanabeikke. Taayyo asai yootidoogee bagganne gakkenna; aadhdhida eratettanka duretettanka taani siyidoogaappe keehi darees. ⁸ Ubba wode ne sinttan eqqidi,

ne aadhdhida erattetta siyiya ne asatinne ne oosanchchati aiba ufaiittiyoonaashsha! ⁹ Nenan ufaiittidi, nena Israa7eela kawotaa araatan utissida GODAI ne Xoossai galatetto! GODAI Israa7eela asaa merinau siiqido gishshau, neeni suure pirddanne xillotetta oottana mala i nena kawoyiis” yaagaasu.

¹⁰ Yaagada kawiyaa oiddu sha7u kilo giraame deexxiya worqqaa, keehi daro sawuwanne al77o shuchchaa kawuwaayyo immaasu. Saaba kawiyaa Kawuwaa Solomonayyo immidoogaa keena daro sawuwaa hegaappe simmin ooninne ehibeenna.

¹¹ (Kawuwaa Kiiraama markkabeti, Ofirappe worqqaa ehiidaageeti yaappekka sanddale giyo keehi daro mittaanne al77o shuchchaa ehiidosona. ¹² Kawoi Solomoni he sanddalliyaappe GODAA Beeta Maqidasiyaanne kawo keettaa tuuqeta, mazamuriyaa yexxiyaageetuyyo diittaanne maazinqqiyaa merissiis. Hegaa mala sanddalee he gallasappe haa simmin yinne erenna, beettinne erenna.)

¹³ Kawoi Solomoni kawoi immanau bessiya imotaappe haraa, Saaba Kawiyaa amottada a oichchidobaa ubbaa iyyo immiis. Hegaappe guyyiyan Saaba Kawiyaa ba ajabaara denddada, ba biitti simmaasu.

Solomona Aquwaa

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 9:13-28)

¹⁴ Solomoni laittan laittan ekkiyo worqqai laatamanne heezzu sha7u kilo giraame deexxiyaagaa. ¹⁵ Hegee zal77anchchatuppe ekkido

qaraxaanne Araba biittaa kawotu ubbaappenne Israa7eela biittaa haariyaageetuppe ekkido giiraa gujjennaana. ¹⁶ Solomoni naa77u xeetu wogga gondalleta qoxxido worqqaappe merissiis; issi issi gondalliyan laappun kilo giraame gidiya worqqai geliis. ¹⁷ Qassikka i heezzu xeetu qeeri gondalleta qoxxido worqqaappe merissiis; issi issi qeeri gondalliyan naa77u kilo giraame gidiya worqqai geliis. Kawoi he gondalleta Liibaanoosa Woraa Keettaa giyo keettan wottiis.

¹⁸ Qassikka kawoi issi gita kawotaa araataa danggarssaa zaaliyaappe merissidi, muruta worqqan sheeshshiis. ¹⁹ Kawotaa araatai de7iyooosaa pude kiyanau yedhdhiyo usuppun xekkati de7oosona. He araatai guyye baggaara kiikiyan muumi uttiis. Araatau naa77u baggaarakka qesiyaa zempmissiyo sohoti de7oosona; he naa77u sohotu lanqqiyanka eqqida issi issi gaammo misilee de7ees. ²⁰ He araataa pude kiyiyo usuppun xekkatun ya baggaaranne ha baggaara issi issi gaammo misilee, muleera tammanne naa77u misileti de7oosona. Hagaa mala kawotaa araatai hara kawotettan awaaninne oosettibeenna.

²¹ Kawoi Solomoni ushshaa uyiyo miishsha ubbai worqqaappe oosettiis; Liibaanoosa Woraa Keettan de7iya miishsha ubbaikka muruta worqqaappe oosettiis. Issibainne birappe oosettibeenna; aissi giikko, Solomona wode biri mulekka go77iyaabadan qoodetti erenna. ²² Kawuwaayyo Kiiraama markkabetuura zal77iya gita markkabeti abban de7oosona. He markkabeti worqqaanne biraa, danggarssaa

zaaliyaa, geleshshotanne qaareta caani ekkidi, heezzu laittaappe issiton simmoosona.

²³ Kawoi Solomoni duretetaaninne aadhdhida erattetan sa7an de7iya kawotu ubbaappe dariis. ²⁴ Sa7an de7iya asai ubbai a sintti aadhdhanaunne Xoossai a wozanan wottido aadhdhida erattetaa siyanau koyees. ²⁵ Laittaappe laittan yiya ubbai ayyo immanau worqqanne bira miishshata, maayota, ola miishshatanne sawuwaa, paratanne baqulota ekkidi yees.

²⁶ Solomoni paraa gaaretanne parata shiishshiis; ayyo issi sha7anne oiddu xeetu paraa gaaretinne tammanne naa77u sha7u parati de7oosona. I eta paraa gaaretu katamatuuninne banaara Yerusalaamen wottiis. ²⁷ Kawoi Yerusalaamen biri shuchchadan korettanaadan, zigikka bargguwan dicciya ettaadan corattanaadan oottiis. ²⁸ Solomona parati Gibxxeppenne Qaawe giyo biittaappe yiidosona. Kawuwaa zal77anchchati eta Qaaweppe miishshan shammidi ehoosona. ²⁹ Eti issi issi paraa gaariyaa usuppun xeetu xaqara biran, issi issi paraa xeetanne ishatamu xaqara biran Gibxxeppe shammidi ehoosona; ehiidi etikka Hiitetu kawotussi ubbatussinne Sooriyaa kawotussi baizzoosona.

11

Solomoni Xoossaappe Wora Simmiis

¹ Kawoi Solomoni daro allaga biittaa maccaasata siiqiis; hegeetinne Gibxxe kawuwaa na7ee bolli gujjin Moo7aabatu, Amoonatu,

Eedoomatu, Sidoonatunne Hiitetu maccaasata.
² Eti, “Intte ha asatuura ehuwan geluwan walahettoppite; aissi giikko, eti intte wozanaa tumuppe bantta eeqaa xoossatukko zaarana” yaagidi GODAI Israa7eela asaayyo odido kawotettatu maccaasata; shin Solomoni etaara siiquwan qashettiis. ³ Solomonayyo kawotu naata gidiya laappun xeetu machchetinne heezzu xeetu baakkoti de7oosona. A maccaasati a wora zaaridosona. ⁴ Solomoni cimi cimidi biishin, a maccaasati a wozanaa hara xoossatukko zaaridosona; yaatin, a aawaa Daawiti kumetta wozanaappe siiqidoogaadan, GODAA ba Xoossaa i siiqibeenna. ⁵ Solomoni Asttaarooto giyo Sidoonatu xoosseeyyoonne Molooka giyo Amoonatu xoossaayyo, sheneyiyaagaayyo goinniis. ⁶ Yaanidi Solomoni GODAA sinttan iitabaa oottiis; a aawaa Daawiti kaallidoogaadan, GODAA polo kaallibeenna.

⁷ Hegaappe guyyiyan Solomoni Kamoosha giyo tuna eeqaayyoonne Amoonati eeqiyo, Molooka² giyo tuna eeqaayyo Yerusalaame katamaappe arshsho baggan de7iya deriyaa huuphiyan goinniyo xoqqa sohota keexxiis. ⁸ Allaga biittaappe ekkido ba maccaasatu ubbaayyookka i hegaadan giigisiis; giigissin eti bantta xoossatuyyo yan ixaanaa cuwayidosonanne yarshshuwaa yarshshidosona.

⁹ Ayyo naa77utoo qonccida GODAAPPE Israa7eela Xoossaappe Solomona wozanai wora simmido gishshau, GODAI a hanqqettiis.

¹⁰ Hara xoossata kaallennaadan GODAI

² 11:7 Molooka: Amoonatu eeqai, Molooki Ibraawettuwan Milkkaama geetettes.

Solomona azaziis; gidikkonne, Solomoni GODAA azazuwaa naagibeenna. ¹¹ Hegaa gishshau, GODAI Solomona hagaadan yaagiis; “Neeni hagaadan hanido gishshau, taani nena azazido ta maachchaanne ta wogaanne neeni naagennan ixrido gishshau, taani ne kawotettaa neeppe dafa ekkada, ne ashkkaratuppe issuwaayyo immana. ¹² Gidikkonne, ne aawaa Daawita gishshau taani haga neeni paxa de7iyo laittan dafa ekkikke; ne na7aa kushiyaappe dafa ekkana. ¹³ Hegaakka qassi kawotettaa muliyaa appe dafa ekkikke; ta ashkkaraa Daawita gishshaunne taani doorido katamaa Yerusalaame gishshau issi zariyaa ayyo immana” yaagiis.

GODAI Solomona Bolla Baarigaarata Denttiis

¹⁴ Hegaappe guyyiyan GODAI Eedoomiyaa Hadaada, Eedooma biittaa kawotu zare gididaagaa baarigaara oottidi Solomona bolli denttiis. ¹⁵ Hagaappe kase baggan Daawiti Eedooma asatuura olettido wode, haiqqidaageeta moogissanau pude biida ola gadaawai Yoo7aabi, Eedooman de7iya attumaasa ubbaa wori wurssiis. ¹⁶ Eedooman de7iya attumaasa ubbaa xaissana gakkanaashin Yoo7aabinne Israa7eela asai ubbai yan usuppun agina uttiis.

¹⁷ SHin he wode guutta na7a gidida Hadaadi, a aawaassi oottida Eedooma oosanchchatuppe amaridaageetuura Gibxxe biitti baqatiis. ¹⁸ Eti Midiyaamappe denddidi, Paaraana biidosona; Paaraanappe banttanaara asaa ekkidi Gibxxe biitti, Gibxxe kawuwaakko biidosona. Kawoi Hadaadayyo issi keettaanne gadiyaa immidi,

qumaakka ayyo azaziis. ¹⁹ Hadaadi kawuwaa keehippe ufaissii; ufaissin kawoi ba keettaayee, Kawee Xaafineesi michchiyo ayyo machcho immiis. ²⁰ Xaafineesi michchiya ayyo Ganubaata giyo na7aa yelaasu. Yelin Xaafineesa a kawo keettan dichchaasu; Ganubaati yan kawuwaa naatuura issippe de7iis.

²¹ Hadaadi Gibxxen de7iiddi Daawiti haiqqidi ba maizzan gaittidoogaanne ola gadaawai Yoo7aabikka haiqqidoogaa siyiis; siyidi Hadaadi kawuwaayyo, “Taani ta biitti simmana mala tana yedda” yaagiis.

²² Yaagin kawoi a, “Neeyyo hagan aibi pacciinee neeni ne biitti baanau koyiyoi?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Hadaadi, “Taayyo aibinne paccibeenna; shin taani baana” yaagiis.

²³ Hegaadanka qassi, Xoossai Eliyadaa7a na7aa Razona giyoogaa Solomona bolli baarigaara oottidi denttiis; Razooni Xooba Kawuwaa Hadaadi7eezerappe baqatiis.

²⁴ Daawiti Xooba biittaa olanchchata xaissido wode, Razooni baayyo asaa shiishshidi, shittatu halaqa gidiis; shittati Damasqqo biidi, he katamaa oiqqidi, yan uttidi, Razona kawoyidosona.

²⁵ Hadaadi medhdhido metuwaa bollikka gujjidi, Solomoni de7ido keenan ubban Razooni Israa7eelatuyyo baarigaara gidiis; yaatidi i Sooriyan kawotidi Israa7eela asaa morkkiis.

Xoossai Iyorbbaamassi Immana Giidobaa

²⁶ Hegaa bollikka Nabaaxa na7ai Iyorbbaami Solomona bolli makkalidi denddiis; i Solomona ashkkaratuppe issuwaa. I Efireema biittan

Xareedappe yiida asa; a aayyiyaakka Xiruu7o giyo am77iyo. ²⁷ Kawuwaa bolli i makkalidi denddido taarikee hagaappe kaallidi xaafettidaagaa. Solomoni Miillo gimbbiisinne ba aawaa Daawita Katamaa yuushuwaa gimbbiyan de7iya kallo sohuwaa kunttiis. ²⁸ Iyorbbaami mino asa; Solomoni ha wodallai ba oosuwaa waati loitti oottiyaakko be7iis; be7idi Minaasenne Efireema biittan oottiya gabbaaratu ubbaa bolli a halaqa oottidi sunttiis.

²⁹ Issi gallassi Iyorbbaami Yerusalaame katamaappe kiyidi bees; biishin Seelophe yiida, hananabaa yootiya Akiiyi aara ogiyan gaittiis. Akiiyi he wode ooratta maayuwaa maayi uttiis. Dembban eta naa77aa xalaalai de7oosona. ³⁰ Akiiyi ba maayido ooratta maayuwaa oiqqidi, tammanne naa77u kessidi pooshshiis. ³¹ Pooshshidi Iyorbbaama hagaadan yaagiis; “Tammu pooshota neeyyo ekka. Aissi giikko, GODAI Israa7eela Xoossai hagaadan yaagees; ‘Be7a, taani kawotettaa Solomona kushiyaappe pooshshada, tammu zaretta neeyyo immana hanais. ³² SHin ta ashkkaraa Daawita gishshaunne Israa7eela zaretu ubbaa giddoppe taani doorido Yerusalaame katamaa gishshau, issi zariyaa ayyo aggana. ³³ Taani haggaa oottana gaasoi, Solomoni tana aggidi Sidoonatu xossee Asttaarootiyyo, Moo7aabatu xoossaa Kamooshayyoonne Amoonatu xoossaa Molookayyo goinnido gishshaassanne ta ogiyan hemettennan, ta sinttan suurebaa hanennaaninne a aawai Daawiti naagidoogaadan ta wogatanne ta higgeta naagennan ixxido

gishshaassa.

³⁴ “‘Gidikkonne, taani kawotettaa Solomona kushiyaappe wurssa ekkikke; taani dooridonne ta azazuwaanne ta wogaa naagida ta ashkkaraa Daawita gishshau, Solomoni paxa de7ido peeshan ubban i haaranaadan oottaas. ³⁵ Hegaappe guyyiyan taani kawotettaa a na7aa kushiyaappe ekkana; ekkada tammu zareta neeyyo immana. ³⁶ Ta sunttai an xeasettana mala, taani doorido Yerusalaame kataman ubba wodekka ta ashkkaraa Daawita zerettai kawotana mala, taani issi zariyaa a na7aassi immana.

³⁷ “‘Nena gidikko, taani nena ekkana; ekin ne wozanai amottido ubbaa neeni haarana; neeni Israa7eela bolli kawotana. ³⁸ Taani nena azaziyoogaa neeni oottikko, ta ogiyan hemettikkonne ta ashkkarai Daawiti naagidoogaadan ta wogatanne ta azazota naagada ta sinttan suurebaa hanikko, taani nenaara gidana; Daawitassi oottidoogaadankka ne zareti de7i be7anaadan oottana; Israa7eelakka taani neeyyo immana. ³⁹ Solomona nagaraa gishshau Daawita zerettata taani qaxxayana; shin merinassi gidenna’ yaagees” yaagiis.

⁴⁰ Yaatin, Solomoni Iyorbbaama woranau kajjeeliis; shin Iyorbbaami Gibxxe biitti Kawuwaa SHiishaaqakko baqatidi biis; biidi Solomoni haiqqana gakkanaashin Gibxxen takkiis.

Solomona Haiquwaa

(Hanidabaa Odiya Koiro Maxaafaa 9:29-31)

⁴¹ Solomoni hanido harabai, i oottidobai ubbai, a aadhdhida eratettaabai Solomona Taarikiyaa

Maxaafan xaafetti uttiis. ⁴² Solomoni Israa7eela ubbaa bolli Yerusalaamen oitamu laitta kawotiis. ⁴³ Hegaappe guyyiyan Solomoni haiqqidi, ba maizzan gaittiis; ba aawaa Daawita Kataman moogettiis. A na7ai Robi7aami a sohuwan kawotiis.

12

*Israa7eela Zareti Tammati Makkalidosona
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 10:1-19)*

¹ Israa7eela asai ubbai Robi7aama kawoyanau Sekeema katamaa biido gishshau, ikka yaa biis. ² Nabaaxa na7ai Iyorbbaami, Kawuwaa Solomonappe baqatidi Gibxxen de7iyaagee haggaa siyido wode, Gibxxeppe simmidi yiis. ³ Yin Israa7eela asai Iyorbbaamayyo kiittidi xeesissin, inne Israa7eela maabarai ubbai Robi7aamakko biis; biidi, ⁴ “Ne aawai nuna deexo qambbaraa toossiis; shin ha77i neeni i nuna ootissiyo wolqqaama oosuwaanne deexo qambbaraa nuuyyo kaushsharkkii. Yaatikko, nuuni neeyyo haarettana” yaagidosona.

⁵ Yaagin Robi7aami etayyo, “Biite; biidi heez-zantto gallassi simmidi taakko yiite” yaagiis; yaagin asai biis.

⁶ Hegaappe guyyiyan Kawoi Robi7aami a aawai Solomoni paxa de7iyo wode, Solomona zorida cimata zoretaa bessiiis. I eta, “Ha asaayyo woigada zaara geetii?” yaagidi oichchiis.

⁷ Oichchin cimati Robi7aama, “Hachchi neeni asaayyo ashkkara gidada oottikkonne eti oichchiyoobau neeni lo77o qaalaa zaarikko,

ubbaton eti neeyyo ashkkara gidana” yaagidosona.

⁸ SHin Robi7aami cimati zorido zoriyaa aggidi, aara diccidi ayyo oottiya yelaga asata zoretaa bessii. ⁹ I eta, “Intte tana zoriyoobi aibee? ‘Ne aawai nuna toossido deexo qambbaraa nuuyyo kaushsharkkii’ yaagiya ha deriyaayyo woigada zaaroo?” yaagidi oichchiis.

¹⁰ Oichchin aara diccida yelagati, “ ‘Ne aawai nuna deexo qambbaraa toossiis; shin neeni nuuyyo kaushsharkkii’ yaagiya asaayyo, ‘Ta gil77a biradhdhee ta aawaa xeessaappe orddees. ¹¹ Ta aawai intte qambbaraa deexettiis; shin taani hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai intena lissuwan wadhdhiis; shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan wadhdhana’ yaagada zaara” yaagidosona.

¹² Hegaappe guyyiyan Kawoi Robi7aami, “Heezantto gallassi simmidi taakko yiite” giidoogaadankka, Iyorbbaaminne asai ubbai heezantto gallassi simmidi yiidosona. ¹³ Yin kawoi etayyo hanqqo zaaruwaa zaariis. Cimatu zoriyaa aggi bayidi, ¹⁴ yelagati zorido zoriyaa kaalliis. Yaatidi hagaadan yaagiis; “Ta aawai intte qambbaraa deexettiis; shin taani hegaappekka aattada deexettana. Ta aawai inttena lissuwan wadhdhiis; shin taani inttena masimasuwaadan dukkiya lissuwan wadhdhana” yaagidi zaariis. ¹⁵ Kawoi asai giyoogaa siyennan ixxiis; aissi giikko, GODAI Seeloppe yiida Akiiya baggaara kase Nabaaxa na7aa Iyorbbaamayyo yootido qaalai polettanaadan hagee GODAAPPE haniis.

¹⁶ Israa7eela asai ubbai kawoi eti giyoogaa siyennan ixidoogaa be7idi, kawuwaa hagaadan yaagidosona; “Daawitabaappe nuna gakkiaabi aibee? Isseya na7aappe nuuni laattanabi baawa! Israa7eela asau, intte soo intte soo simmite! Ha77i simmi Robi7aami bau naagetto!” yaagidosona. Yaagidi Israa7eela asai ubbai bantta soo bantta soo simmidosona. ¹⁷ SHin Robi7aami Yihudaa katamatun de7iya Israa7eela asaa bolli kawotiis.

¹⁸ Hegaappe guyyiyan Kawoi Robi7aami ba gabbaaratu halaqaa Adooniraama Israa7eela asaakko kiittiis; kiittin eti shuchchan caddidi woridosona. Yaatin, Kawoi Robi7aami ba paraa gaariyan eesuan kiyi uttidi, Yerusalaame baqatiis. ¹⁹ Heedeppe doommidi hachchi gakkanaashin Israa7eela zareti tammati Daawita zariyaappe kawotida kawotu bolli makkalidosona. ²⁰ Iyorbbaami Gibxxeppe simmidoogaa Israa7eela asai ubbai siyido wode, a bantta yaa7au xeesissidi, Israa7eela bolli kawoyidosona; Daawita zariyaappe kawotida kawotussi ammanettidi attidai Yihudaa zariyaa xalaala.

*SHamaa7ee Hananabaa Yootiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 11:1-*

4)

²¹ Solomona na7ai Robi7aami Yerusalaame katamaa gakkido wode, Israa7eela biittaa asaara olettidi, kawotettaa baayyo zaarana mala, Yihudaa zariyaappenne Biniyaama zariyaappe doorettida issi xeetanne hosppun tammu sha7u olanchchata shiishshiis. ²² SHin Xoossaa qaalai, Xoossaa asa gidiya SHamaa7iyaakko yiis;

yiidi, ²³ “Solomona na7aa, Yihudaa Kawuwaa Robi7aamayyo, Yihudaanne Biniyaama zaretuyyoonne attida asa ubbaayyo hagaadan yaaga; ²⁴ ‘GODAI inttena, “Intte dabbotuura, Israa7eelatuura olettanau booppite. Haggaa taani oottido gishshau, intte ubbaikka intte soo intte soo simmite” yaagees’ yaagada yoota” yaagiis. Yaagin eti GODAA qaalaa siyidi, simmidi soo biidosona.

Iyorbbaami GODAAPPE Wora Simmiis

²⁵ Hegaappe guyyiyan Iyorbbaami Efireema gezziiyan de7iya Sekeema qato kessidi gimbbidi, yan de7iis; hegaappe kiyi biidi PHinii7eela gimbbiis.

²⁶ Iyorbbaami ba wozanan, “Kawotettaa Daawita zariyaassi simmana. ²⁷ Ha asai GODAA Beeta Maqidasiyan yarshshuwaa yarshshanau Yerusalaame katamaa biyaabaa gidikko, eti qassikka bantta godaakko, Kawuwaa Robi7aamakko simmana. Eti tana woridi, Yihudaa Kawuwaa Robi7aamakko simmana” yaagidi qoppiis.

²⁸ Heggaa gishshau, kawoi zorettidoogaappe guyyiyan worqqaappe naa77u maratu misileta medhdhiis. Medhdhidi asaayyo, “Intte hegaappe Yerusalaame biido keenai gidana. Inttenoo Israa7eela asatoo, inttena Gibxxeppe kessida intte xoossati hageetihoona!” yaagiis. ²⁹ Etappe isuwaa Beeteelen, issuwaa qassi Daanan wottiis. ³⁰ Ha yohoi etayyo nagaratiis; aissi giikko, issi maraa misiliyaayyo goinnanau asai Daana

gakkanaashin bees. ³¹ Iyorbbaami keraa huuphiyan goinniyo xoqqa sohuwaa giigissiis; giigissidi Leewa zare gidana xayikkokka, ubba qommo asaappe qeese oottidi sunttiis.

³² Yihudan bonchchiyoogaadan hosppuntta aginan tammanne ichchashantta gallassan baalai bonchchettanaadan, Iyorbbaami gallassaa keeriis; keeridi yarshshuwaa yarshshiis. I hagaadan haniis; Beetele biis; biidi ba medhdhido maraa misiliyaayyo yarshshuwaa yarshshiis. Qassi ba medhdhido goinniyo xoqqa sohotun qeeseta Beeteelen sunttidi wottiis.

³³ I ba huuphen doorido hosppuntta aginan, he aginau tammanne ichchashantto gallassi Beetele biis; biidi he gallassai Israa7eela asaayyo baalaa gidanaadan awaajjiis. Yaatidi ixaanaa cuwayanau pude yarshshiyo sohuwaa kiyiis.

13

Beetele Bolli Hananabaa Yootida Bitaniyaa

¹ Iyorbbaami ixaanaa cuwayanau yarshshuwaa yarshshiyo sohuwaa matan eqqidaashin, GODAA qalan kiitettida, Xoossaa asa giyo issi bitanee Yihudaappe yiis; ² yiidi GODAI azazin he yarshshiyo sohuwaa bolli hagaadan yaagidi waassiis; “Yarshshiyo sohuwau, yarshshiyo sohuwau, GODAI nena hagaadan yaagees; ‘Daawita zariyaassi Yoosiyaasa geetettiya issi na7ai yelettana. He na7ai ha77i hagan yarshshiiddi de7iya xoqqa sohotu qeeseta ne bolli yarshshana; ne bolli asaa meqetta’ xuuetana’ yaagees” yaagidi waassiis.

³ He gallassi Xoossaa asi malaataa immiiddi, “GODAI yootido malaatai haggaa; ha yarshshiiyo sohoi phalqqettana; a bollan de7iya bidinttaikka wora laalettana” yaagiis.

⁴ Kawoi Iyorbbaami Xoossaa asi Beeteelen de7iya yarshshiiyo sohuwaa bolli waassidoogaa siiyido wode, yarshshiiyo sohuwaappe ba kushiyaa yeddidi, “He bitaniyaa oiqqite!” yaagiis. SHin i bitaniyaayyo yeddido kushee sohuwaarakka xiiggidi siliis; Hegaa gishshau, ba kushiyaa guyye zaaridi ekkanaan danddayibeenna. ⁵ Qassi Xoossaa asi GODAA qaalaa immido malaataadan yarshshiiyo sohoi phalqqetti wodhdhin, a bollan de7iya bidinttaikka wora laalettiiis. ⁶ Yaatin, Kawoi Iyorbbaami Xoossaa asa, “Ta kushee kaseegaadan hanana mala taayyo gaannatada GODAA ne Xoossaa woossarkkii!” yaagiis. Hegaa gishshau, Xoossaa asi kawuwaayyo gaannatidi GODAA woossin, kawuwaa kushee simmidi kaseegaadan haniis.

⁷ Kawoi Xoossaa asa, “Tanaara ta soo hindda; kattanne ma. Qassi taani neeyyo imotaa immana” yaagiis.

⁸ SHin Xoossaa asi kawuwaassi hagaadan yaagidi zaariis; “Harai attin neeni ne aquwaayyo baggaa taassi immiyaakkokka, taani nenaara biikke; haggan oittaaakka miikke, haattaakka uyikke. ⁹ Aissi giikko, GODAA qaalaa tana, ‘Neni oittakka mooppa, haattakka uyoppa, ne yiido ogiyaarakka simmada booppa’ yaagidi azaziis” yaagiis. ¹⁰ Hegaa gishshau, bitanee hara ogiyaara biis; i Beetele yiido ogiyaara simmidi bibeenna.

Beeteelen Hananabaa Yootiya Cima Bitaniyaa

¹¹ Hananabaa yootiya issi cima bitanee Beetele kataman de7ees. Beeteelen he gallassi Xoossaa asi oottido ubbabaa he cima bitaniyaa naati yiidi yootidosona; qassi he bitanee kawuwaayyo yootido qaalaa eti bantta aawaayyo yootidosona.

¹² Yootin aawai eta, “Awa ogiyaara biidee?” yaagiis; yaagin Yihudaappe yiida Xoossaa asi biido ogiyaa ayyo malaatidosona. ¹³ Hegaappe guyyian i ba naata, “Taayyo ane hariyaa koorite” yaagiis; yaagin eti ayyo hariyaa koorin toggiis.

¹⁴ Toggidi Xoossaa asa geeduwaa kaallidi biis; issi wolaa kuwan uttidaagaa demmidi, “Yihudaappe yiida Xoossaa asi neneeyye?” yaagiis.

Yaagin bitanee, “Ee tana” yaagiis.

¹⁵ Yaagin hananabaa yootiya cima bitanee a, “Qumaa maanau ta soo tanaara hindda” yaagiis.

¹⁶ Xoossaa asi zaaridi, “Taani guyye simmada nenaara baanau, woikko ha sohuwan nenaara oittaa maanau, woikko haatta uyanau dand-dayikke. ¹⁷ Aissi giikko, GODAA qalalai tana, ‘Neeni he sohuwan oittakka mooppa, haattakka uyoppa, ne yiido ogiyaarakka simmada booppa’ yaagidi azaziis” yaagiis.

¹⁸ Yaagin hananabaa yootiya cima bitanee, “Taanikka nenadan hananabaa yootiyaagaa. Ki-itanchchai GODAA qaalaa tana, ‘Oittaa i maana malanne haattaa uyana mala, a zaarada ne soo nenaara ekkada ya’ yaagiis” yaagiis. SHin cima bitanee hegaa ayyo wordduwaa odiis. ¹⁹ Hegaa gishshau, Xoossaa asi aara simmidi, a son mi-isinne uyiis.

²⁰ Eti maaddan uttidaashin, GODAA qalalai bitaniyaa guyye zaarida hananabaa yootiya cima bitaniyaakko yiis. ²¹ Yin bitanee Yihudaappe yiida Xoossaa asayyo ba qaalaa xoqqu oottidi, “GODAI hagaadan yaagees; ‘Neni GODAA qaalaa ixxadaa; GODAI ne Xoossai nena azazido azazuwaakka naagabaakka. ²² Neni GODAI, “He sohuwan mooppa woikko uyoppa” giido sohuwaa guyye simmada baada, yan oittaa maadasa; haattaakka uyadasa. Hegaa gishshau, ne ahai ne aawatu duufuwan moogettenna’ yaagees” yaagiis.

²³ Xoossaa asi miyoogaanne uyiyoogaa polidoogaappe guyyiyan, hananabaa yootiyaagee ba guyye zaaridi ehiido bitaniyaayyo hariyaa kooriis. ²⁴ Koorin i ogiyan biishin gaammoi aara gaittidi, a woriis. Worin ahai ogiyan cang-garaariis; hareenne gaammoinne naa77aikka ahaa lanqqen eqqidosa. ²⁵ He ogiyaara aadhdhiya asai ahai canggaraaridaagaanne gaammoi ahaa lanqqen eqqidaagaa be7iis; be7idi biidi hananabaa yootiya cima bitanee de7iyo kataman yootiis.

²⁶ Biyoosaappe bitaniyaa guyye zaarida hananabaa yootiya cima bitanee hegaa siyido wode hagaadan yaagiis; “Hegee GODAA qaalaayyo azazettannan ixxida Xoossaa asa. Hegaa gishshau, GODAA qalalai ayyo kasetidi odidoogaadan, GODAI gaammuwan a gattiis; yaatin, gaammoi a mentterettidi woriis” yaagiis.

²⁷ Hegaappe guyyiyan cima bitanee ba naata, “Taayyo hariyaa koorite” yaagiis. Yaagin eti ayyo

hariyaa kooridosona; ²⁸ koorin bitanee kiyidi biis. Biidi ogiyan canggaraarida ahaanne ahaa matan eqqida hariyaanne gaammuwaa demmiis; gaam-moi ahaa mibeenna woikko hariyaakka ment-tibeenna. ²⁹ Hananabaa yootiya cima bitanee Xoossaa asa ahaa denttidi, hariyaa zokkuwan wottidi, yeekkanaunne mooganau guyye ba kata-maa ekkidi ehiis. ³⁰ Ehiidi bau makki wottido duufuwan ahaa wottiis; wottin a bolli, “Aayyee ta ishau! Aayyee ta ishau!” yaagidi yeekkidosona.

³¹ Moogi simmidi ba naata hagaadan yaagiis; “Taani haiqqiyo wode, Xoossaa asi moogettido duufuwan tana moogite; ta meqettatakka a meqet-tata lanqqiyan wottite. ³² Aissi giikko, Bee-teele kataman de7iya yarshshiyooosaa bollinne Samaariyaa katamatun de7iya goinniyo xoqqa sohotu bolli GODAI azazin he bitanee waassidoogee tumu polettana” yaagiis.

Iyorbbaama Keettaa Asaa Xaissanau Gattida Nagaraa

³³ Hegaappe guyyiyankka Iyorbbaami ba iita ogiyaappe simmibeenna; shin goinniyo xoqqa sohotuuyo ubba qommo asaappe qeeseta gujjidi sunttiis; qeese gidanau koyiya oonanne goinniyo xoqqa sohuwan wottiis. ³⁴ Iyorbbaama keettaa asaa ongganaunne biittaa bollaappe xaissanau gattida nagarai heгаа.

14

Akiyi Iyorbbaama Bolli Hananabaa Yootiis

¹ He wode Iyorbbaama na7ai Abiiyi harggiis.

² Yaatin, Iyorbbaami ba keettaayyiyo, “Dendda;

denddada neeni Iyorbbaama keettaayyiyo gidiyoogaa ooninne erenna mala, ne maayuwaa laamma; laammada Seelo ba. Taani ha asaa bolli kawotanaagaa taayyo yootida hananabaa yootiya Akiiyi yan de7ees. ³ Tammu oittaa, amarida komppuwaanne issi oto eessaa ayyo ekkada akko ba. Bobare ha harggida na7ai hananabaa i neeyyo yootana” yaagiis.

⁴ Yaagin Iyorbbaama keettaayyiya i giidoogaadan oottaasu; denddada Akiiya soo Seelo baasu. Akiiyi xeellanau danddayenna; i cimmido gishshau, a aifee demmenna. ⁵ SHin GODAI Akiiya, “Iyorbbaama keettaayyiya ba na7aa harggiyaabaa nena oichchanau yausu. Neeni iyyo haggaa haggaa yaagada oda. A ya gakkada hara maccaasa milatana” yaagiis.

⁶ Hegaa gishshau, Akiiyi maccaasiyaa penggen di77i di77iyoojaa siyidi hagaadan yaagiis; “Iyorbbaama keettaayee, ane haa gela. Aissi hagaadan hara asa milatadii? Taani iita wore neeyyo yootanau kiitettaas. ⁷ Neeni Iyorbbaa-makko baada hagaadan yaaga; ‘GODAI Israa7eela Xoossai nena, “Taani nena asaa giddoppe xoqqissaas; ta asaa Israa7eela bolli nena kawoy-aas. ⁸ Taani Daawita zariyaappe kawotettaa wotta ekkada, neeyyo immaas. SHin neeni ta ashkkaraa Daawita mala gidakka; i ta azazuwaa naagis-inne ta sinttan suurebaa xalaalaa oottiiddi, ba kumetta wozanan tana kaalliis. ⁹ Neepe kase de7ida ubbati oottidoogaappe dariya iitaa neeni oottadasa; neeni neeyyo hara xoossata, seerissido birataappe eeqata medhdhadasa. Yaadata tana hanqqetissadasa; tana neeppe guyye aattadasa.

10 “ ‘ “Hegaa gaasuwan taani Iyorbbaama keettaa asau iitaa ehaana. Israa7eela biittan Iyorbbaama keettaa asaappe aille gidin goqa gidin, issi attumaasinne attennan xoqollana. Issi uri oshai wurana gakkanaashin kessiyooqaadan, Iyorbbaama keettaa asaa taani wurssa kessana. ¹¹ Iyorbbaama zare gididi kataman haiqqiya oonanne kanati maana; gaxariyan haiqqiyaageeta qassi saluwaa kafoti maana. Taani GODAI haggaa odaas!” yaagiis’ yaaga.

¹² “Nena gidikko, ha77i neeni denddada ne soo ba. Ne tohoi katamaa geliyo wode, na7ai haiqqana. ¹³ Israa7eela ubbai na7aayyo yeekkidi moogana; Iyorbbaama keettaa asan GODAA Israa7eela Xoossaa sinttan ha na7an lo77obai beetido gishshau, Iyorbbaama keettaa asaappe a xalaalai duufuwan moogettana.

¹⁴ “Hegaappe guyyiyan Iyorbbaama keettaa asaa xoqolli xaissiya kawuwaa GODAI baayyo Israa7eela bolli denttana. ¹⁵ Haattaa gidдон woshi qaaxxiyoogaadan, GODAI he wode Israa7eelata shocidi qaattana. Asheero giyo xosseessi eti misiliyaa essidi, GODAA hanqqetissido gishshau, eta aawatuyyo i immido lo77o biittaappe eta diggana; yaatidi eta Efiraaxiisa SHaafaappe hefinttan laalana. ¹⁶ Iyorbbaami oottido nagaraa gishshaunne Israa7eela asaa i ootissido nagaraa gishshau, GODAI Israa7eela aggi bayana” yaagiis.

¹⁷ Hegaappe guyyiyan Iyorbbaama keettaayyiyaa denddada baada Tirxxa gackaasu. Gakkada keettaa pengge gocillaa yedhdhaanne na7ai haiqqi aggiis. ¹⁸ Ba ashkkaraa hananabaa yootiya Akiya baggara GODAI

yootidoogaadankka a moogidosona; Israa7eela asai ubbai ayyo yeekkiis.

Iyorbbaama Haiquwaa

¹⁹ Iyorbbaami hanido harabai, a olatinne a aisuwaa maarati Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafatun xaafetti uttidosona. ²⁰ Iyorbbaami laatamanne naa77u laittaa kawotiis. Hegaappe guyyiyan haiqqidi ba maizzan gaittiis. A sohuwan a na7ai Nadaabi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Robi7aama

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 11:5-12:15)

²¹ Solomona na7aa Robi7aami Yihudan kawotiis; Robi7aami kawotiyo wode laittai ayyo oitamanne isiino. GODAI ba sunntaa wottanau Israa7eela zaretu katamatu ubbaa giddoppe doorido Yerusalaame kataman Robi7aami tammanne laappun laitta kawotiis. A aayee sunntai Naa7imo; a Amoonaa biittaa asa. ²² Yihudaa asati GODAA sinttan iitabaa oottidosona; bantta oottido nagaran eti bantta aawatuppe aattidi GODAA qanaatissidosona. ²³ Hegaa bollikka qassi eti banttau goinniyo xoqqa sohota, eeqa shuchchatanne Asheero giyo xoosee misileta xoqqa keratu ubbaa bollinne irxxa mittatu ubbaa garssan essidosona. ²⁴ Harai attin eti goinniyo sohotun goino woga oottidi attumaasati attumaasatuura shaaramuxiyaageeti de7oosona. GODAI Israa7eelatu sinttaappe kessidi yedettido dere asati meezetido, he sheneyiya oosota ubbaa Israa7eela asati oottidosona.

²⁵ Robi7aami kawotido ichchashantto laittan Gibxxe Kawoi SHiishaaqi Yerusalaame katamaa bolli woraajjiis. ²⁶ Woraajjidi GODAA Beeta Maqidasiyaaninne kawo keettan de7iya buquraa, Solomoni qoxissido worqqa gondalletuura ubbaa bongqi ekkidi biis. ²⁷ Yaatin, kawoi Robi7aami he gondalletu gishshaa nahaasiyaa birataappe hara gondalleta merissiis; merissidi eti naagidi wottana mala kawo keettaa penggiyaa naagiyaageetu halaqatuyyo immiis. ²⁸ Kawoi GODAA Beeta Maqidasiyaa biyo wode ubban, naagiyaageeti gondalleta oiqqoosona. Hegaappe simmin eti zaaridi, naagiyaageetu keettan wottoosona.

²⁹ Robi7aami hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ³⁰ Robi7aaminne Iyorbbaami ubba wode olettiiddi de7idosona. ³¹ Robi7aami haiqqidi ba maizzan gaittiis; i Daawita Kataman de7iya ba aawatu duufuwan moogettiis. A aayee sunttai Naa7imo; a Amoonaa biittaa asa. Robi7aama sohuwan a na7ai Abiiyi kawotiis.

15

Yihudaa Kawuwaa Abiiya

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 13:1-14:1)

¹ Nabaaxa na7aa Iyorbbaami kawotido tammanne hospunta laittan Abiiyi Yihudan kawotiis. ² Abiiyi Yerusalaamen heezzu laitta kawotiis. A aayiyaa Abeselooma na7ee na7iyo; i sunttai Maa7iko. ³ Appe kase a aawai oottido nagarata ubbaa oottiis; a wozanai a aawaa aawaa

aawaa Daawita wozanai polo gididoogaadan GODAAYYO, ba Xoossaayyo polo gidibeenna. ⁴ Gidikkonne, appe guyyiyan Yerusalaamen kawotana malanne Yerusalaame sarotettaa naagana mala, GODAI a Xoossai Daawita gishshau Abiiyassi issi attuma na7aa immiis. ⁵ GODAI haggaa oottido gaasotai, Daawiti GODAA sinttan suurebaa oottiis; Hiitiyaa Ooriyoona bolli nagara oottoorippe attin, ba de7o laitta ubban GODAA azazotuppe issibaanne naagennan aggibeenna. ⁶ Abiiyi de7ido laitta ubban Robi7aama asaaranne Iyorbbaama asaara olettiiddi de7idosona.

⁷ Abiiyi hanido harabainne i oottidobai ubbai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. Abiiyinne Iyorbbaami olettiiddi de7idosona. ⁸ Abiiyi haiqqidi ba maizzan gaittiis; i Daawita Kataman moogettiis. A sohuwan a na7ai Asi kawotiis.

*Yihudaa Kawuwaa Asa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa
15:16-16:6)*

⁹ Israa7eela Kawoi Iyorbbaami kawotido laatamantto laittan Asi Yihudan kawotiis. ¹⁰ Asi Yerusalaamen oitamanne isiini laitta kawotiis. A aawaa aayee sunntai Maa7iko; a Abeselooma na7iyo. ¹¹ Asi ba maizza aawai Daawiti oottidoogaadan, GODAA sinttan suurebaa oottiis. ¹² Goino woga oottidi attumaasara shaaramuxiya attumaasata Asi ba biittaappe xaissii; appe kase de7ida kawoti medhdhido eeqa misileta ubbaa xoqolerettidi oliis. ¹³ A aawaa aayyiyaa Maa7ikakka Asheero giyo xoosseessi tuna eeqa misiliyaa medhdhido gishshau,

Kawuwaa Aayyiyo a geetettiyo bonchchuwaappe o diggiis. Asi he eeqaa misiliyaa qanxxeretidi, Qediroona Zanggaaran xuuggiis. ¹⁴ Asi goinniyo xoqqa sohota xaissennan aggikkonne, i ba de7ido laitta ubban Xoossaassi wozanappe ammanettiya asa gididi de7iis. ¹⁵ Inne a aawai Xoossaayyo dummayi wottido biraa, worqqaanne hara miishshata ehiidi, GODAA Beeta Maqidasiyaa gidдон wottiis.

¹⁶ Yihudaa Kawoi Asinne Israa7eela Kawoi Baa7ishi, bantta kawotido laitta ubban olettidosona. ¹⁷ Israa7eela Kawoi Baa7ishi Yihudaa bolli woraajjiis; woraajjidi Yihudaa Kawuwaa Asa biittaappe ooninne gelennaadaaninne kiyennaadan teqqanau Raama katamaa yuushuwaa minttidi gimbbiis.

¹⁸ Hegaa gaasuwan Kawoi Asi GODAA Beeta Maqidasiyaaninne ba kawo keettan attida worqqaanne biraa ubbaa kessidi, ba oosanchchatu kushiyan wottiis. Wottidi Heziyoona na7aa na7aa, Xabrimmoona na7aayyo, Damasqqo kataman de7iya Sooriyaa Kawuwaa Benihadaadayyo, imota oottidi yeddiis. Yeddiiddi hagaadan yaagiis; ¹⁹ “Kase ta aawaaranne ne aawaara maacettidoogaadan, ane tanaaranne nenaara maacettoos. Be7a, haggaa biraanne worqqa taani neeyyo imotaa immanau yeddaas. Israa7eela Kawoi Baa7ishi ba olanchchata ta biittaappe kessana mala, neeni kase aara maacettido maachchaa kola” yaagiis.

²⁰ Yaagin Benihadaadi Kawoi Asi giidoogaa maayidi, ba ola gadaawata Israa7eela katamata olanau yeddiis. Yeddin eti Iyoona, Daananne

Aabeeli-Beetimaa7ika geetettiya katamata, Gali-ila Abbaa matan de7iya biittaa, Nifttaaleema biittaaarakka gujjidi ubbaa xoonidosona. ²¹ Kawoi Baa7ishi hegaa siyidi, Raama katamaa gimbbiy-oogaa aggiigidi, Tirxxa katamaa biis.

²² Hegaappe guyyiyan Kawoi Asi Yihudan de7iya asaa ubbaa azaziis; azazin issoinne attennan denddidi, Baa7ishi kase yan go7ettiyo shuchchaanne mittaa Raamappe miyyidosona. Miyyin Kawoi Asi Mixiphphanne Biniyaama biittan de7iya Gebaa7a an minttidi gimbbiis.

²³ Asi hanido harabai, a minotetta ubbai, i oottidobai ubbainne i keexxido katamati Yihudaa Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttidosona. SHin i cimido wode tohuwaa sakettiis. ²⁴ Asi haiqqidi, ba maizzan gaittiis; ba maizza aawaa Daawita Kataman moogettiis. A na7ai Yoosaafixi a sohuwan kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Nadaaba

²⁵ Yihudaa Kawoi Asi kawotido naa77antto laitti Iyorbbaama na7ai Nadaabi Israa7eelan kawotiis; i Israa7eela biittan naa77u laitta kawotiis.

²⁶ Nadaabi kase ba aawaa ogiyaanne Israa7eela asaa i ootissido a nagaraa ogiyan hemettidi, GODAA sinttan iitabaa oottiis.

²⁷ Yisaakoora zare gidida Akiiya na7ai Baa7ishi Nadaaba bolli maqettiis. He wode Nadaabinne a olanchchati Pilisxxeeman de7iya Gibbatoona katamaa dooddidi de7oosona. ²⁸ Yihudaa Kawoi Asi kawotido heezzantto laittan Baa7ishi Nadaaba woriis; woridi a sohuwan i bau kawotiis.

²⁹ Baa7ishi kawotaa doommosaarakka Iyorbbaama so asaa ubbaa wori wurssiis; GODAI Seeloppe yiida ba ashkkaraa hananabaa yootiya

Akiiya baggaara yootidoogaadankka Iyorbbaama keettaa asai ubbai haiqqi wuriis. ³⁰ Hegee hanidoogee Iyorbbaami ba huuphen oottido nagaraa gishshaassa, Israa7eela asaa i ootissido nagaraa gishshaassanne GODAA Israa7eela Xoossaa hanqqetissido gishshaassa.

³¹ Nadaabi hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ³² Yihudaa Kawoi Asinne Israa7eela Kawoi Baa7ishi bantta kawotaa laitta ubban olettiiddi de7idosona.

Israa7eela Kawuwaa Baa7isha

³³ Yihudaa Kawoi Asi kawotido heezzantto laittan Akiiya na7ai Baa7ishi Israa7eela asaa ubbaa bolli kawotiis; i Tirxxa kataman laatamanne oiddu laitta kawotiis. ³⁴ Iyorbbaami Israa7eela asaa ootissido nagaraa oottidinne a ogiyan hemettidi, Baa7ishi GODAA sinttan iitabaa oottiis.

16

¹ Hanaana na7aa Yeehu baggaara GODAA qaalai Baa7ishabaa hagaadan yaagiiddi yiis; ² “Taani nena buhiyaappe denttada ta asaa Israa7eela bolli halaqa kessaas; shin neeni Iyorbbaama ogiyan hemettadasa. Qassi ta asaa Israa7eela nagaraa ootissada, eta nagaran tana hanqqetissadasa. ³ Hegaa gishshau, be7a! Taani Baa7ishanne a keettaa asaa pittana hanais. Baa7ishaa, taani ne keettaa asaa Nabaaxa na7aa Iyorbbaama keettaa asaadan oottana. ⁴ Baa7isha zare gididi, kataman haiqqiya oonanne kanai maana; qassi gaxariyan haiqqiya oonanne saluwaa kafoti maana” yaagiis.

⁵ Baa7ishi hanido harabai, i oottidobainne a minotettai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ⁶ Baa7ishi haiqqidi ba maiz-zan gaittiis; Tirxxa kataman moogettiis. A na7ai Eeli a sohuwan kawotiis. ⁷ GODAI hananabaa yootiya Yeehu baggaara Baa7isha bollinne a so asaa bolli he hananabaa yootido gaasoi Baa7ishi oottido nagaraa gishshaassanne Iyorbbaaminne a so asai oottidoogaadan, iitabaa oottidi, GODAA hanqqetissido gishshaassa. Qassi i Iyorbbaama so asaa ubbaa wori wurssido gishshaassa.

Israa7eela Kawuwaa Eela

⁸ Yihudaa Kawoi Asi kawotido laatammanne usuppunta laittan Baa7isha na7ai Eeli Israa7eelan kawotiis. Tirxxa kataman i naa77u laitta kawotiis. ⁹ Kawuwaa ola gadaawatuppe issuwaa gididi, a paraa gaaretuppe bagga azaziya Zimiri kawuwaa bolli maqettiis. Kawoi Eeli he wode Tirxxan de7iya kawo keettau aawatiya Arxxa son Tirxxan mattotti uttiis. ¹⁰ Yihudaa Kawoi Asi kawotido laatammanne laappunta laittan Zimiri Arxxa soo gelidi kawuwaa woriis; woridi a sohuwan bau kawotiis.

¹¹ Zimiri kawotidi, kawotaa araatan uttosaarakka Baa7isha so asaa ubbaa woriis. Baa7ishayyo dabbo gidin lagge gidin issi attumaassanne paxa ashshibeenna. ¹² Hananabaa yootiya Yeehu baggaara GODAI Baa7isha bolli haasayido qaalaadan Zimiri Baa7isha so asaa ubbaa wori xaissiiis. ¹³ Hegee hanidoogee Baa7ishinne a na7ai Eeli bantta eeqau goinnidi, oottido nagaraa ubbaa gaasuwaaninne Israa7eela asaa ootissido nagaraa gaasuwan,

GODAA, Israa7eela Xoossaa hanqqetissido gishshaassa.

¹⁴ Eeli hanido harabainne i oottidobai ubbai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Israa7eela Kawuwaa Zimira

¹⁵ Yihudaa Kawoi Asi kawotido laatamanne laappunnta laittan Zimiri Tirxxan laappun gallassa xalaalaa kawotiis. He wode Israa7eela olanchchati Gibbatoona giyo Pilisxxeema katamaa dooddidi uttidosona. ¹⁶ Dooddi uttida Israa7eelati Zimiri kawuwaa bolli maqettidi a woridoogaa siyido wode, ola gadaawaa Omira he gallassikka he sohuwan Israa7eela kawo kessidi kawoyidosona. ¹⁷ Omirinne aara de7iya Israa7eela asai ubbai Gibbatoona katamaappe kiyidi biidi, Tirxxa katamaa dooddidosona. ¹⁸ Katamai ohettiichchidoogaa be7ido wode, Zimiri kawo keetta gidдон de7iya qatuwaa gelidi, kawo keettan tamaa oittiis; yaatidi ikka haiqqiis. ¹⁹ Hegee hanidoogee Iyorbbaami oottido nagaraanne Israa7eela asaa ootissido nagaraa kaallidi, Zimiri GODAA sinttan iitabaa oottido gishshaassa.

²⁰ Zimiri hanido harabainne i maqqido maqqoi Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis.

Israa7eela Kawuwaa Omira

²¹ He wode Israa7eela asai naa77u kiyidi shaahettiis. Asaappe baggai Ginaata na7aa Tiibina kawoyanau koyin, baggai qassi Omira kawoyanau koyiis. ²² SHin Omira maaddiya asai Ginaata na7aa Tiibina maaddiya asaappe minniis. Hegaa gishshau, Tiibini haiqqin Omiri kawotiis.

²³ Yihudaa Kawoi Asi kawotido hasttamanne isiinintta laittan Omiri Israa7eela asaa bolli kawotiis. Kawotidi tammanne naa77u laittaa haariis; hegaappe usuppun laittaa Tirxxan haariis.

²⁴ Omiri Samaariyaa giyo keraa SHemeera giyo bitaniyaappe usuppun sha7u xaqara biran shammiis; shammidi issi katamaa an keexxiis. Yaatidi he katamaa kase he keraa godaa sunttan Samaariyaa giidi sunttiis.

²⁵ SHin Omiri GODAA sinttan iitabaa oottiis; i baappe kase de7ida kawotu ubbatuppekka aadhdhiya nagaraa oottiis. ²⁶ Nabaaxa na7ai Iyorbbaami oottido nagaraanne Israa7eela asaa ootisido nagaraa Omiri kaalliis; he eeqau goinniyo hanotai GODAA Israa7eela Xoossaa hanqqetissiis.

²⁷ Omiri hanido harabai, i oottidobainne a minotettai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ²⁸ Omiri haiqqidi ba maizzan gaittiis; Samaariyaa kataman moogettiis. A na7ai Akaabi a sohuwan kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Akaaba

²⁹ Yihudaa Kawoi Asi kawotido hasttamanne hospuntta laittan Omira na7ai Akaabi Israa7eelan kawotiis; Omira na7ai Akaabi Samaariyaa kataman Israa7eela bolli laatamanne naa77u laitta kawotiis.

³⁰ Omira na7ai Akaabi baappe kase wode de7ida kawotu ubbatuugaappekka aadhdhiya iitabaa GODAA sinttan oottiis.

³¹ Nabaaxa na7ai Iyorbbaami oottido nagaraa oottiyoogaa laafabaa giidi qoppiyoogaa xalaala gidennan Sidoonatu Kawuwaa Etiba7aala na7iyo Elzzaabeelo bau machcho ekkidi, Ba7aala giyo eeqau oottanaunne au goinnanau doommiis. ³² Samaariyaa kataman

i keexissido Ba7aala Eeqaa Keettan Ba7aalayyo yarshshiyooosaa keexxiis. ³³ Qassi Akaabi Asheero giyo xoosee misiliyaa essidi, baappe kase de7ida kawotu ubbatuppe aattidi GODAA Israa7eela Xoossaa hanqqetissiya nagaraa oottiis.

³⁴ Akaaba kawotettaa wode Beeteeleppe yiida Hii7eela giyo issi bitanee Yarkko katamaa zaaret-tidi keexxiis. Nawe na7aa Yaasu baggaara GODAI odidoogaadan, Hii7eeli Yarkko keexxanau baasiyo wode, Abiiraama giyo a baira na7ai haiqqiis; qassi penggiyaa aattiyo wode Saguba giyo a wurssetta kaalo na7ai haiqqiis.

17

Eelaasi Iri Xayanaagaa Odiis

¹ Gala7aaden Tishbbe giyoosaappe yiida, hananabaa yootiya Eelaasa giyo issi bitanee Kawuwaa Akaaba hagaadan yaagiis; “Taani ayyo oottiyo GODAI Israa7eela Xoossai ero! Ha sinttaara yiya laittatun taani odennan de7ishin, sa7an iri bukkenna woikko xaazi xaazatenna” yaagiis.

² Hegaappe simmin GODAA qalalai hananabaa yootiya Eelaasakko yiidi a hagaadan yaagiis; ³ “Hegaappe denddada arshsho baggi ba; yan Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Kariita SHaafaa matan qosetta. ⁴ Neeni he shaafaappe haattaa uyana; qooraaseti nena he sohuwan qumaa mizanaadan taani eta azazaas” yaagiis. ⁵ Yaagin Eelaasi GODAI giidoogaa oottiis; Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Kariita SHaafaa biidi, yan uttiis.

⁶ Maalladonne omarssi qooraaseti oittaanne ashuwaa Eelaasayyo ehoosona; haattaakka shaafaappe uyees. ⁷ Biittan iri bukkenna gishshau, guutta wodiyaappe guyyiyan shaafai meliis.

Eelaasanne Siraafitan De7iya Am77iyo

⁸ Hegaappe guyyiyan GODAA qaalai Eelaasakko yiidi, a hagaadan yaagiis; ⁹ “Ha sohuwaappe denddada, Sidoona matan de7iya Siraafiti ba; baada yan de7ashsha. Issi am77e maccaasiyaa nena qumaa mizanaadan taani azazaas” yaagiis.

¹⁰ Yaagin Eelaasi denddidi Siraafiti biis; i biidi katamaa penggiyaakko gakkiyo wode, issi am77e maccaasiyaa mittaa mixausu. Eelaasi mishiriyo xeesidi, “Hayyanaa, tau uyanau haatta bulen ekka yarkkii” yaagiis. ¹¹ Mishiriyaa haattaa ehaanau biishin i xeesidi, “Hayyanaa guutta baso oittakka ekkada yarkkii” yaagiis.

¹² Yaagin mishiriyaa ayyo, “GODAI ne Xoossai ero! Taayyo oitti baawa. Taayyo otuwan issi kuuchcha xiilleenne xaaruwan qii zaite xalaalai de7ees. Taani haggaa yiidoogee guutta mitta mixada, soo simmada, hinnokka taayyoonne ta na7aayyo issitoo uukkanaassanne miidi haiqqanaassa” yaagaasu.

¹³ Yaagin Eelaasi mishireeyyo, “Aikko baa, yayyoppa; baada neeni giidoogaadan ootta. SHin kasetada ne xiilliyaappe guutta komppuwaa komppada taayyo ekka ya; hegaappe simmada neeyyoonne ne na7aayyo komppa. ¹⁴ Aissi giikko, GODAI Israa7eela Xoossai, ‘Sa7aa bollan GODAI iraa bukissana gakkanaashin, xiillee

otuwappe wureenna; zaiteekka xaaruwappe coroshettenna' yaagees" yaagiis.

¹⁵ Hegaa gishshau, mishiriyaa baada, Eelaasi yootidoogaadan oottaasu; hegan Eelaasi, mishiriyaaanne i so asai ubba gallassi qumaa miidosona. ¹⁶ Aissi giikko, GODAI Eelaasa baggaara yootido qaalaa naagidi, otuwappe xiillee wuribeennanne xaaruwappe zaiteekka coroshettibeenna.

¹⁷ Guutta wodiyaappe guyyiyan he keettaa godee na7ai harggiis; harggee goobi goobidi bin, wurssettan na7ai shemppuwaa teqettidi haiqqiis.

¹⁸ Yaatin, mishiriyaa Eelaasa, "Xoossaa asoo, neeni tana morkkiyoobi aibiinee? Neeni ta nagaraa hassayissada ta na7aa woranau yaadii?" yaagaasu.

¹⁹ Yaagin Eelaasi o, "Ne na7aa taayyo hamma" yaagiis. Na7aa i kiyuwappe ekkidi, pude ba de7iyo pooqiyaaya efiis; efidi ba arssan zin77issiis.

²⁰ Yaatidi GODAAYYO hagaadan yaagidi waassiis; "Abeet GODAU, ta Xoossau, qassi ha taani de7iyo mishiree am77ee na7aa worada, i bollakka meto ehai?" yaagiis. ²¹ Hegaappe simmidi na7aa bolli heezzutoo zaqqullidi, GODAAYYO hagaadan yaagidi waassiis; "Abeet GODAU, ta Xoossau, ha na7aa shemppuwaa zaara" yaagiis.

²² Yaagin GODAI Eelaasa waasuwaaya siyiis. Na7aa shemppoikka simmin, na7ai paxiis.

²³ Eelaasi na7aa ekkidi pooqiyaappe duge wodhdhiis; na7aa aayeeyyo immidi hagaadan yaagiis; "Be7a, ne na7ai paxiis" yaagiis.

²⁴ Hegaappe guyyiyan mishiriyaa Eelaasa, "Neeni Xoossaa asa gididoogaanne ne doonaappe

odettiya GODAA qaalai tuma gididoogaa taani ha77i eraas” yaagaasu.

18

Eelaasanne Ba7aala Sunttan Hananabaa Yootiyaageeta

¹ Irai xayyoosappe heezzantto laittan, unddenna aginai aadhdhin GODAI Eelaasa, “Ba; baada Kawuwaa Akaabayyo beetta. Taani ha biittan iraa bukissana” yaagiis. ² Yaagin Eelaasi Akaabayyo beettanau denddidi biis.

He wode Samaariyan wolqqaama koshai de7ees. ³ Akaabi ba keettau aawatiya Obaadiyaa xeesiis. Obaadee GODAA minttidi ammaniya asa. ⁴ Elzzaabeela GODAA sunttan hananabaa yootiyaageeta worissiyo wode, Obaadee etappe xeetata ekkidi, ishatamaa ishatamaa shaakkidi, gonggolotu gidдон qosidi, kattaa miziiddi haattaakka ushshiiddi wottiis.

⁵ Akaabi Obaadiyaa xeesidi, “Biittan sa7an pult-toi de7iyoosaa ubbaanne shaafaa qoco ubbaa ba. Ooni erii, nuuni maataa demmidi paratanne baqulota worennan ashshanaakkonne” yaagiis. ⁶ Yaagin eti biittaa shaakki shaakki ekin, Akaabi issi ogiyaa oiqqidi barkka biis; qassi Obaadeekka hara ogiyaa oiqqidi barkka biis.

⁷ Obaadee ba ogiyaa oiqqidi biishin, Eelaasi aara gaittiis. Gaittin Obaadee Eelaasa eridi ba som77uwan gufannidi, “Ta godau Eelaasaa, hagee neneeyye?” yaagiis.

⁸ Yaagin Eelaasi ayyo, “Ee tana. Neeni baada, ‘Eelaasi hagan de7ees’ yaagada ne godaassi oda” yaagiis.

⁹ Yaagin Obaadee Eelaasayyo, “Taani nena ai naaqqiinee neeni tana ne ashkkaraa haiqqo gaada Akaaba kushiyan aatta immiyoi? ¹⁰ GODAI ne Xoossai ero! Ta godai nena koyissanau kiittibeenna deree woikko kawotetti mulekka baawa. Eti, ‘Eelaasi hagan baawa’ yaagiyo wode, neeni hegan bannaagee tuma gidiyoogaa eranau Akaabi deriyaa haariyaageeta caaqettiis. ¹¹ Ha77i neeni tana, ‘Baada ne godaayyo, “Eelaasi hagan de7ees” yaagada yoota’ yaagaasa. ¹² Taani nena yeggada baanne, GODAA Ayyaanai nena denttidi, taani erenna sohuwaa efaana. Taani Akaabayyo yootin, i nena demmana xayikko, tana worana. Taani ne ashkkarai naatettaappe doom-mada GODAAYYO yayyiya asa. ¹³ Elzzaabeela GODAA sunttan hananabaa yootiyaageeta worisiyo wode, taani etappe xeetaa ekkada, ishata-maa ishatamaa issi gonggoluwaa qosada, qumaa mizaasinne haattaakka ushshaas. Yaatin, ha taani oottidobai neeyyo ta godaayyo odettibeen-neeyye? ¹⁴ Ha77i qassi neeni tana, ‘Baada ne godaayyo, “Eelaasi hagan de7ees” yaagada yoota’ yaagaasa. Yootikko i tana worana” yaagiis.

¹⁵ Yaagin Eelaasi a, “Taani ayyo azazettiyo, Ubaappe Wolqqaama GODAI ero! Tuma taani hachchi Akaabayyo beettana” yaagiis.

¹⁶ Obaadee Akaabaara gaittanau biis; biidi Akaabayyo yootiis. Yootin Akaabi Eelaasaara gaittanau biis. ¹⁷ Akaabi Eelaasa be7ido wode, “Israa7eela biittaa aatta yeggiyaagee, laa hagee nenee?” yaagiis.

¹⁸ Yaagin Eelaasi Akaaba, “Israa7eela biittaa aatti yeggiyai tana gidikke. GODAA azazuwaa

aggidi, Ba7aala eeqatussi goinnidi, biittaa aatti yeggiyai nenanne ne aawaa so asaa. ¹⁹ Ha77i Israa7eela asaa ubbaa Qarmeloosa Deriyaa taakko shiishsha; qassi Elzzaabeeli maaddaappe miya hananabaa yootiyaageeta ubbaa etaara issippe he sohuwaa shiishsha. Hegeetikka Ba7aala sunttan hananabaa yootiya oiddu xeetanne ishatamatanne Asheeri sunttan hananabaa yootiya oiddu xeetata” yaagiis.

²⁰ Hega gishshau, Akaabi kiittidi, Israa7eela asaa ubbaanne hananabaa yootiyaageeta Qarmeloosa Deriyaa shiishshiis. ²¹ Eelaasi shiiqida asaakko biidi, “Aude gakkanaashin naa77u qofan buuteetii? GODAI Xoossaa gidikko, a kaallite; gidennan Ba7aala gidikko, ini akka kaallite” yaagiis. Yaagin asai ayyo qaalanne qaattennan sirphphi giis.

²² Hegaappe guyyiyan Eelaasi asaayyo hagaadan yaagiis; “GODAA sunttan hananabaa yootiyaageetuppe ta xalaalai attaa; shin Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeti oiddu xeetanne ishatama. ²³ Ane nuuyyo naa77u korima boorati imettona. He korimatuppe issuwaa eti doorona; korimaa shukkidi qanxxerettona; yaatidi ashuwaa mittaa bolli wottona; shin tamaa eettoppona. Taanikka naa77antto korimaa giigissada, mittaa bolli wottana; taanikka tamaa eettikke. ²⁴ Intte intte xoossaa sunntaa xeesite; taanikka GODAA sunntaa xeesana. Xeesin koyidi, yarshshuwaa miya tamaa kiittiya xoossai Xoossaa gido” yaagiis.

Yaagin asai, “Hagee lo77o qofa” yaagidi maayyiis.

²⁵ Hegaa gishshau, Eelaasi Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeta, “Intte cora gidiyo gishshau, issi korimaa doori ekkidi, kasetidi giigissite. Yaatidi intte xoossaa sunntaa xeesite; shin an tamaa eettoppite” yaagiis.

²⁶ Eti banttau imettida korimaa ekkidi giigissidosona.

Maalladoppe seeta gallassi gakkanaashin, Ba7aala sunntaa xeesidi, “Hai Ba7aalaa, nu woosaa siya” yaagidi woossidosona. SHin siyettiya cenggurssi baawa; issi asinne koyibeenna. Yaatin, bantta giigissido yarshshiyoosaa yuuyi aadhdhidi duridosona.

²⁷ Sa7ai seeta gallassa gidin, Eelaasi eta bolli, “Intte qaalaa xoqqu oottidi woossite! I xoossa gidennee! Ooni erii, i qofan sheekkidaakko, woikko au oosoi daridaakko, woikko manddari-daakko, woikko xiskkidabaa gidikko denttanau koshshees!” yaagidi qilliicciis.

²⁸ Yaagin bantta qaalaa xoqqu oottidi woossidosona. Qassi kase bantta goinniyo wogaadan bantta bollaara suuttai goggana gakkanaashin tooraaninne mashshan banttana caddidosona. ²⁹ Yarshshuwaa shiishshiyo omarssai gakkanaashin eti hegaadan haniiddi, hananabaa yootoosona; shin siyettiya cenggurssi baawa. Etabaa ezggidi zaaro immiyaabi issoinne baawa.

³⁰ Yaatin, Eelaasi asaa ubbaayyo, “Haa taakko shiiqite” yaagiis. Yaagin asai akko shiiqin, GODAASSI yarshshiyoosai qolettiichchidaagaa zaarettidi gimbbiis. ³¹ GODAA qalalai Yaaqoobakko yiidi, “Ne sunntai Israa7eela

gidana” yaagidi yootido Yaaqooba naatu zaretu qoodaadan Eelaasi tammanne naa77u shuchchata ekkiis. ³² Ekkidi GODAA sunttaayyo he shuchchatun yarshshiyooosaa gimbbiis. Gimbbidi tammanne oiddu litiro haattaa tigin ekkiya ollaa yarshshiyooosaa yuushuwan bookkiis.

³³ Hegaappe guyyiyan yarshshiyooosaa bolli mittaa giigissi wottidi, korimaa ashuwaa a qommuwan qommuwan qanxxerettidi, mittaa bolli wottiis. Wottidi asata, “Oiddu baattatun haattaa kunttidi, xuuggana yarshshuwaa bollinne mittaa bolli gussite” yaagiis; yaagin eti gussidosona. ³⁴ Yaatin, Eelaasi asata, “Naa77anttuwaakka gujjite” yaagiis; yaagin eti naa77anttuwaakka gujjidosona.

Qassikka Eelaasi asata, “Heezzanttuwaakka gujjite” yaagiis; yaagin heezzanttuwaakka gujjidosona. ³⁵ Haattai yarshshiyooosaa yuushuwan goggiis; goggidi ollan haattai kumiis.

³⁶ Omarssa yarshshuwaa shiishshiyoo wodee gakkinn, hananabaa yootiya Eelaasi yarshshiyooosaa shiiqidi hagaadan yaagidi woossiis; “Abeet GODAU, Abrahaama Xoossau, Yisaaqa Xoossau, Israa7eela Xoossau, neeni Israa7eela biittan Xoossa gidiyooogeenne, taanikka ne ashkkara gidiyooogeenne, qassi taani haggaa ubbaa ne qaalann oottiyoogee hachchi eretto. ³⁷ Abeet GODAU, koya! Neeeni GODAI Xoossaa gidiyooogaanne neeni eta wozanaa neekko zaaraidda de7iyooogaa ha asati eranaadan neeni taayyo koya!” yaagiis.

³⁸ Yaagin GODAA tamai wodhdhidi, xuuggiyo

yarshshuwaa, mittaa, shuchchaanne biittaa miis; ollaa gidдон de7iya haattaakka laacciis. ³⁹ Asai ubbai hegaa be7ido wode, bantta som77uwan gufannidi, “GODAI Xoossaa! GODAA xalaalai Xoossaa!” yaagidosona.

⁴⁰ Hegaappe guyyiyan Eelaasi eta, “Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeta oiqqite. Etappe issi asinne kessi ekkidi booppo” yaagiis. Yaagin eta oiqqidosona; Eelaasi eta Qiishoona SHaafaa efidi woriis.

GODAI Iraa Bukissiis

⁴¹ Eelaasi Akaaba, “Kiyada ba; baada ma uya. Aissi giikko, wolqqaama iraa gunttai siyettees” yaagiis. ⁴² Hegaa gishshau, Akaabi maanaunne uyanau biis. SHin Eelaasi Qarmmeloosa Deriyaa xeeri kiyiis; kiyidi ba som77uwaa ba gulbbatatu gidдо duge gelissidi gufanniis.

⁴³ Hegaappe guyyiyan Eelaasi ba ashkkaraa, “Ba; pude kiyada ane abbaakko zaarada xeella” yaagiis.

Yaagin a ashkkarai biidi xeelliis; xeellidi ayyo, “Aibinne baawa” yaagiis.

Eelaasi ba ashkkaraa laapputon, “Qassikka ane xeella” yaagiis.

Yaagin ashkkarai laapputoo xeelliis. ⁴⁴ Laappuntto xeelan, “Be7a, asa kushe keena shaarai abbaappe kiyiis” yaagiis.

Yaagin Eelaasi ba ashkkaraa, “Ba; baada Akaaba, ‘Irai nena beettaa diggennaadan, ne paraa gaariyan uttada, duge ne soo wodhdha’ yaaga” yaagiis.

⁴⁵ Guutta keenaa gam77ishin, saloi shaaraa dulkkiis; carkkoikka carkkiis; wolqqaama iraikka

bukkiis. Akaabi paraa gaariyan uttidi Iziraa7eela katamaa biis. ⁴⁶ GODAA wolqqai Eelaasa bolli wodhdhiis; Eelaasi kaabbaa qabattuwan pude sirqqidi, Iziraa7eela katamaa gakkanaashin Akaabappe sinttatidi woxxiis.

19

Eelaasi Siinaa Deriyaa Biis

¹ Eelaasi oottidobaa ubbaanne Ba7aala sunttan hananabaa yootiyaageeta ubbaa bisuwan i waati woridaakko Akaabi Elzzaabeeliyyo yootiis.

² Yootin Elzzaabeela, “Neeni he hananabaa yootiyaageeta oottidoogaadan, wontto hannode taani nena oottana xayikko, xoossati tana worona” yaagada Eelaasassi kiittaasu.

³ Yaatin, Eelaasi ba shemppuwau yayyidi, Yihudaa biittan de7iya Berssaabeha yiis. Ba ashkkaraa hegan yeggiiis; ⁴ yeggidi barkka issi gallassa ogiyaa bazzuwan hemettiis. Hemettiiddi biidi issi sankkaaraa kuwan uttidi, “Abeet GODAU, taayyo gidana; taani ta maizza aawatuppe kehikke. Ta shemppuwaa ekka” yaagidi haiqqanau woossiis.

⁵ Hegaappe guyyiyan sankkaaraa kuwan zaqqullidi xiskkiis; xiskkidaashin issi kiitanchchai a bochchidi, “Dendda; denddada ma” yaagiis. ⁶ Yaagin denddidi i xeelliyo wode, ho77o shuchchaa mishuwan uukettida komppo oittainne oto haattai a huuphessan de7iyaagaa be7iis. Be7idi miidi uyiis; yaatidi guyye zin77iis.

⁷ GODAA kiitanchchai naa77anttuwaakka yiidi Eelaasa bochchidi, “Neeni baana ogee daro adussa gidiyo gishshau, denddada ma” yaagiis.

⁸ Yaagin Eelaasi denddidi miisinne uyiis. He i miido kattaa wolqqan Xoossaa deriyaa Siinaa gakkanaashin, oitamu gallaanne oitamu qammaa hemettiis. ⁹ He sohuwan de7iya gonggoluwaa giddo gelidi aqiis.

GODAI a, “Eelaasaa; hagan ai oottai?” yaagiis.

¹⁰ Yaagin Eelaasi, “Ubbaappe Wolqqaama GODAAYYO Xoossaayyo taani daroppe mishettaas. Aissi giikko, Israa7eela asai nenaara maacettido maachchaa kanttiis; neeyyo yarshshiyooosaakka qoliis; ne sunttan hananabaa yootiyaageet akka bisuwan woriis. Yaatin, taani tarkka attaa; ha77i eti ta shemppuwaakka ekkanaau koyoosona” yaagiis.

¹¹ Yaagin GODAI a, “Hegaappe kiyada baada, deriyaa huuphiyan ta sinttan eqqa” yaagiis. Yaagin Eelaasi eqqidaashin GODAI a mataara kanttiis. He wode mino wolqqaama carkkoi deriyaa phalqgerettiis; zaallat akka kinchcherettiis; shin GODAI he carkkuwaa gidдон baawa. Carkkuwaappe simmin biittai qaaxxiis; shin GODAI he biittaa qaattankka baawa. ¹² Biittaa qaattaappe simmin tamai kiyiis; shin GODAI tamaa gidдон baawa. Tamaappe simmin saasuketta siyettiis. ¹³ Eelaasi he saasuketta siyido wode, ba som77uwaa kaabban kammiis. Yaatidi kare kiyidi gonggoluwaa penggen eqqiis.

Eelaasakko cenggurssai yiidi, “Eelaasaa, hagan ai oottai?” yaagiis.

¹⁴ Yaagin Eelaasi, “Ubbaappe Wolqqaama GODAAYYO Xoossaayyo taani daroppe mishettaas. Aissi giikko, Israa7eela asai

nenaara maacettido maachchaa kanttiis; neeyyo yarshshiyooosaakka qoliis; ne sunttan hananabaa yootiyaageetakka bisuwan woriis. Yaatin, taani tarkka attaas; ha77i eti ta shemppuwaakka ekkanau koyoosona” yaagiis.

¹⁵ Yaagin GODAI Eelaasa, “Neeni yiidosaaara simmada, Damasqqo bazzuwaa ba. Baada yaa gakkada, Hazaa7eeli Sooriyaa bolli kawotanaadan tiya. ¹⁶ Qassi Nimisha na7ai Yeehu Israa7eela bolli kawotanaadan tiya. Ne sohuwan hananabaa yootanaadan Aabeeli Mahoolappe yiida SHafaaxa na7aa Elssaa7a tiya. ¹⁷ Hazaa7eela bisuwaappe kessi ekkiya ubbaa Yeehu worana; qassi Yeehu bisuwaappe kessi ekkiya ubbaa Elssaa7i worana. ¹⁸ Ba7aalayyo gulbbatibeenna woikko bantta doonan Ba7aala eeqaa yeribeenna laappun sha7u asaa taani Israa7eelan taayyo ashshana” yaagiis.

Eelaasi Elssaa7a Xeesiis

¹⁹ Eelaasi he sohuwaappe denddidi biidi, SHafaaxa na7ai Elssaa7i tammanne naa77u waaxa booran gadiyaa goyiyaagaa demmiis; tammanne naa77antta waaxaa Elssaa7i ba huuphen oiqqidi goyees. Goyishin Eelaasi a achchaara aadhdhiiddi, ba kaabbaa a maizziis. ²⁰ Elssaa7i boorata yeggi aggi, Eelaasa geeduwaa woxxidi, “Taani ta aawaanne ta aayyiyo saruwan gaada, yera ekkada, hegaappe simmada, nena kaallana” yaagiis.

Yaagin Eelaasi Elssaa7a, “Ba. Taani neeyyo ai oottidanaa?” yaagiis.

²¹ Hegaa gishshau, Elssaa7i aggidi guyye simmiis. Simmidi waaxa boorata shukkiis; boora

miishshaa qeri eettidi ashuwaa doissii; doissido ashuwaa aattin asai miis. Hegaappe guyyiyan denddidi biidi, Eelaasassi oottiis.

20

Sooree Samaariyaa Oliis

¹ Sooriyaa Kawoi Benihadaadi ba olanchchata ubbaa issippe shiishshii. Hasttamanne naa77u kawotun, eta paratuuninne paraa gaaretun maadettidi, pude biidi Samaariyaa katamaa dooddiis; dooddidi a bolli woraajjiis. ² Woraajjidi Israa7eela Kawuwaa Akaabassi katama giddo asaa kiittidi hagaadan yaagiis; ³ “Benihadaadi, ‘Ne birainne ne worqqai tabaa ne maccaasatupenne ne naatuppe lo77uwaa dariyaageeti tabaa’ yaagees” yaagiis.

⁴ Yaagin Israa7eela kawoi zaaridi, “Ee, ta godau kawuwau, neeni giidoogaakka mala; taanikka taayyo de7iyaabaikka ubbai nebaa” yaagiis.

⁵ Qassikka kiitettida asati naa77anttuwaa yiidi, “Nena Benihadaadi, ‘Taani kase nena, ‘Ne biraanne ne worqqaa, ne maccaasaanne ne naata taayyo sheedhdhaasa” gaada kiittaas. ⁶ SHin wontto hanoode ne keettaanne ne oosanchchatu keettaa pilggi xeellana mala ta oosanchchata yeddana. Eti neeni payyabaa gaada wottidobaa ubbaa ekkidi efaana’ yaagees” yaagidosona.

⁷ Yaagin Israa7eela kawoi he biittaa cimata ubbaa xeesi shiishshidi, “Ha bitanee nuna bashshanau koyiyoogaa be7ite. I ta maccaasatanne ta naata, ta biraanne ta worqqaa ekkana kiittiis; kiittin taani au ixxisi gabeikke” yaagiis.

⁸ Yaagin cimatika asaikka ubbai Akaaba, “I odiyoojaa siyoppa! Woikko ayyo, ‘Eeno’ gooppa!” yaagidosona.

⁹ Hegaa gishshau, Benihadaadi kiittidoogee-tuyyo Akaabi, “Intte ta godaassi kawuwaassi, ‘Neeni koiro kiittido kiitaa taani polana; shin ha kiitaa taani polanau danddayikke’ yaagees giidi odite” yaagiis.

Yaagin kiitettidi yiidaageeti biidi heгаа Benihadaadayyo odidosona. ¹⁰ Hegaappe guyyiyan Benihadaadi hara kiitaa yeddidi, “Tana kaalliya asaa Samaariyaa katamaa buhee issi issi ku-uchcha gakkikko, xoossati tana worona” yaagiis.

¹¹ Yaagin Israa7eela kawoi kiitettidi yiidaageeta, “Tumu olanchchi olaappe simmiiddi gairesippe attin, biron biiddi gaireenna’ yaagidi odite” yaagiis.

¹² Benihadaadinne kawoti, bantta dunkkaaniyaa gidдон ushshaa uyiiddi heгаа siyido wode, kawoi ba olanchchata, “Olanau salppite” yaagidi azaziis. Azazin eti katamaa olanau salppidosona.

¹³ He wode hananabaa yootiya issi bitanee Israa7eela Kawuwaa Akaabakko yiidi, “GODAI nena hagaadan yaagees; ‘Ha kenchcho olanchchata ubbaa be7ai? Taani hachchi eta ne kushiyan aattada immana; immobare taani GODAA gididiyoogaa neeni hegaan erana’ yaagees” yaagiis.

¹⁴ Akaabi, “Olaa doommanai oonee?” yaagiis.

Yaagin hananabaa yootiyaagee, “Auraaajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchati doommana” yaagiis.

Yaagin kawoi, “Attiya olanchchata oonee aza-zanai?” yaagiis.

Yaagin hananabaa yootiyaagee, “Neeni aza-zana” yaagiis.

¹⁵ Hegaa gishshau, Akaabi auraajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchata, naa77u xeetanne hasttamanne naa77ata shiishshiis. Qassi attida Israa7eela asaa, laappun sha7aa shiishshiis.

¹⁶ Benihadaadi bana maaddida hasttamanne naa77u kawotuura issippe dunkkaaniyan uttidi ushshan mattottidaashin, seeta gallassi Israa7eela olanchchati olau kiyidosona.

¹⁷ Auraajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchati koiro kiyidi biidosona.

Benihadaadi xomoosiyaageeta kiittin, eti sim-midi ayyo, “Samaariyaappe asai kiyidi yiiddi de7ees” yaagidi odiis.

¹⁸ Odin i, “Eti sigau yiikkokka olau yiikkokka, eta paxa oiqqite” yaagiis.

¹⁹ Auraajjaa haariyaageeti azaziyo yelaga olanchchati salppidi, katamaappe gaxi kiyidosona; Israa7eela olanchchatikka eta kaallidi kiyidosona. ²⁰ Ubbatikka huuphiyan huuphiyan banttanaara olaa gaittida morkkiyaa woridosona. Yaatin, Sooriyaa asati baqatidosona; baqatin Israa7eela asati kaallidi yedettidosona.

Qassi Sooriyaa Kawoi Benihadaadi ba paraasatuura ba paran kessi ekkidi biis.

²¹ Israa7eela kawoi olau kiyidi, paratanne paraa gaareta omooddiis; Sooriyaa asat akka woruwaa buttiis.

²² Hegaappe guyyiyan hananabaa yootiyaagee Israa7eela kawuwaakko yiidi, “Ba; baada ne bag-gaa mintta. Minttada, oosettanau bessiyaabi aibakko akeeka. Aissi giikko, yiya laitti bone Sooriyaa kawoi nena naa77anttuwaakka olana” yaagiis.

Sooreti Naa77anttuwaakka Olidosona

²³ Hegaadan de7ishin Sooriyaa kawuwaa oosanchchati a hagaadan yaagidi zoridosona; “Eta xoossati deretu xoossata; eti nuuyyo wolqqaamidoikka hegaassa. SHin nuuni etaara dembban olaa gaittiyaakko, nuuni tumu etappe minnana. ²⁴ Issibaa hana; kawota ubbaa eti azaziyoosaappe diggada, hara halaqata eta sohuwan wotta. ²⁵ Nuuni Israa7eelatuura dembban olettanaunne xoonanau danddayana mala, neeyyo kase wurida olanchchatu sohuwan olanchchata, paratu sohuwan parata, paraa gaaretu sohuwan paraa gaareta wottada, denttanau koshshees” yaagidosona. Yaagin ikka eta zoriyaa maayidi, hegaadan oottiis.

²⁶ Yiya laitti bone Benihadaadi Sooriyaa olanchchata shiishshidi, Israa7eelatuura olettanau Afeeqa giyo katamaa biis. ²⁷ Israa7eela olanchchatikka shiiqidi, shinqqiyaanne ola miishshaa ekkidi, etaara olaa gaittanau naa77u cita gididi kiyidosona. Kiyidi Israa7eelati naa77u guutta deeshsha wude malatidi, etakko simmidi uttidosona; shin Sooreti gaxariyaa ubbaa maayidosona.

²⁸ Xoossaa asa giyo issi bitanee pude yiidi, Israa7eela kawuwaa, “GODAI hagaadan yaagees; ‘Sooriyaa asati, “GODAI deretu Xoossaa

gidiyoogaappe attin dembbatu Xoossaa gidenna” yaagido gishshau, ha kenchchechcha olanchchata ubbaa taani ne kushiyan aatta immana. He wode taani GODAA gidiyoogaa neeninne ne asai erana’ yaagees” yaagiis.

²⁹ Sooretinne Israa7eelati issoi issuwaakko sim-midi salppidi, laappun gallassaa takkidosona. Laappuntta gallassan olaa gaittidosona; gaittin Israa7eelati issi gallassan Sooriyaa asaappe xeetu sha7u tohuwaasata woridosona. ³⁰ Etappe atti-daageeti kessi ekki biidi, Afeeqa katamaa gelidosona. Gelidaageetuppe laatamanne laappun sha7u asaa bolli katamaa yuushuwaa gimbbee kunddidi yan woriis.

Benihadaadikka he katamau baqatidi, issi qol77uwan qosettiis. ³¹ A oosanchchati a, “Israa7eela kawoti maariyaageeta gidiyoogaa nuuni siyida. Waaruwaa nu shayan maayidi, wodoruwaa nu qooriyan xaaxidi, ane Israa7eela kawuwaakko boos. Ooni erii, i nena paxa ashshanaakkonne” yaagidosona. ³² Yaagidi waaruwaa bantta shayan maayidi, wodoruwaa bantta qooriyan xaaxidi, Israa7eela kawuwaakko biidosona. Biidi a, “Ne ashkkaarai Benihadaadi nena, ‘Hai tana woropparkkii’ yaagees” yaagidosona.

Yaagin kawoi, “I hanno gakkanaashinkka paxa de7ii? I ta ishaa” yaagiis.

³³ Asati lo77o malaatadan a haasayaa ellelli ekkidi, “Ee, ne ishahi Benihadaadi paxa de7ees” yaagidosona.

Yaagin i eta, “Biidi a taakko ekkidi yiite” yaagiis. Benihadaadi kiyidi yin, Akaabi a pude ba para

gaariyaa bolli kessidi utissiis.

³⁴ Yaatin, Benihadaadi Akaaba hagaadan yaagiis; “Ta aawai ne aawaappe ekkido katamata taani neeyyo zaarana. Ta aawai Samaariyan giyaa essidoogaadan neenikka Damasqqo kataman giyaa essana” yaagiis.

Yaagin Akaabi a, “Taani ha maachchan nena yeddana” yaagiis. Yaagidi aara maachchaa maacettidi a yeddiis.

Akaaba Bolli Hananabai Odettiis

³⁵ Hananabaa yootiyaageetu citaappe issi bitanee GODAA qaalan azazettidi issi ba laggiyaa, “Tana shoca” yaagiis; shin he bitanee shocennan ixxiis. ³⁶ Ixxin hananabaa yootiyaagee a, “Neeni GODAAYYO azazettennan ixxido gishshau, neeni taappe shaahettada baanne sohuwaarakka nena gaammoi worana” yaagiis. Yaagin bitanee hananabaa yootiyaagaappe shaahetti baanne sohuwaarakka gaammoi gaittidi wori bayiis.

³⁷ Hananabaa yootiyaagee qassikka hara issi bitaniyaa demmidi, “Tana shoca” yaagiis. Yaagin bitanee a shociis; shocin hananabaa yootiyaagee masunxxiis.

³⁸ Masunxxidi biidi, kawuwaa naagiiddi ogiyaa doonan eqqiis. Erettennan attanau ba som77uwaa gooziis. ³⁹ Kawoi ogiyaara kanttiyo wode, hananabaa yootiyaagee kawuwaa xeesidi hagaadan yaagiis; “Taani ne ashkkarai olan olettishin issi bitanee taakko yiidi, ‘Ha omoodettida bitaniyaa naaga. Ha bitanee baqatiyaabaa gidikko, ne shemppoi a shemppuwaara gada, woikko heezzu sha7u xaqara biraa gumiyaa qanxxaasa’ yaagiis.

40 Yaagin taani ne ashkkaarai oosoi darin, yaanne haanne giishin, bitanee kessi ekkidi biichchiis” yaagiis.

Yaagin Israa7eela kawoi, “Neeni nerokka pirdadada; ne pirdaikka hegaa gidana” yaagiis.

41 Hananabaa yootiyaagee ba som77uwa goozido carqqiyaa pooshshi yeggiis. Pooshshin i hananabaa yootiyaageetuppe issuwaa gidiyooгаа kawoi sohuwaarakka eriis.

42 Hananabaa yootiyaagee kawuwaayyo, “GODAI, “Taani, “I haiqqana bessees” giido bitaniyaa neeni yedda aggadasa. Hegaa gishshau, ne shemppoi a shemppuwaara gada; ne asai a asaara gada’ yaagees” yaagiis.

43 Yaagin Israa7eela kawoi yiillotiiddinne lancciiddi, ba soo Samaariyaa katamaa biis.

21

Naabute Woiniyaa Turaa Sohuwaa

1 Iziraa7eeliyaa Naabutessi Samaariyaa Kawuwaa Akaaba keettaa matan Iziraa7eelan woiniyaa turaa sohoi de7ees. 2 Akaabi Naabuta, “Ta keettaa matan de7iyo gishshau, taani taayyo ataakiltte soho oottanau taayyo ne woiniyaa turaa sohuwaa imma. A gishshaa neeyyo taani hara lo77o woine turaa sohuwaa immana; woikko neeni dosikko, a waagaa taani neeyyo qanxxana” yaagiis.

3 Yaagin Naabutee Akaabayyo, “Taani ta aawatuppe laattido gadiyaa tana neeyyo imissiyaabaappe GODAI ashsho” yaagiis.

4 Iziraa7eeliyaa Naabutee, “Taani ta aawatuppe laattido gadiyaa neeyyo immikke” giido gishshau,

Akaabi yiillotidinne lanccidi ba soo biis. Biidi ba hiixan godaakko simmi zin77idi, qumaa meennan ixxiis.

⁵ A maccaasiyaa Elzzaabeela akko gelada, “Neeni haggaa keeni aibissi yiillotadii? Aibissi qumaa meennan ixxai?” yaagada oichchaasu.

⁶ Oichchin Akaabi iyyo, “Iziraa7eeliyaa Naabuta taani, ‘Ne woiniyaa turaa sohuwaa taayyo baizza; woikko ne dosikko, a gishshaa taani neeyyo hara woiniyaa turaa sohuwaa immana’ yaagin, i, ‘Ta woiniyaa sohuwaa neeyyo immikke’ yaagiis. Taani hegaa gishshau yiillotaas” yaagiis.

⁷ A maccaasiyaa Elzzaabeela a, “Neeni Israa7eela bolli kawo gidaidda hagaadan hanai? Dendda; denddada ma! Wozanappe ufaitta! Iziraa7eeliyaa Naabute woiniyaa turaa sohuwaa taani neeyyo immana” yaagaasu.

⁸ Hegaa gishshau, maccaasiyaa Akaaba sunttan dabddaabbeta xaafada, a maatafan attamaasu; attamada Naabuteera issippe kataman de7iya cimatuuyoonne gita asatuyyo kiittaasu. ⁹ He dabddaabbeta hagaadan yaagada xaafaasu; “Issi gallassau xoomaa awaajjite; yaatidi asaa gidдон Naabuta bonchcho sohuwan utissite. ¹⁰ Utissidi naa77u pattenaa asata a sinttan utissite. He asati, ‘Naabutee Xoossanne kawuwaa cayiis’ yaagidi markkattanaadan oottite. Hegaappe guyyiyan gaxi kessidi, shuchchan caddidi worite” yaagada xaafaasu.

¹¹ Hegaa gishshau, Naabuteera issippe kataman de7iya cimatinne gita asati Elzzaabeela etau xaafido dabddaabbetun giidoogaadan

oottidosona. ¹² Eti xoomaa awaajjidi, Naabuta asaa gidдон bonchcho sohuwan utissidosona.

¹³ Hegaappe guyyiyan naa77u pattenna asati yiidi, akko simmi uttidi, asaa sinttan, “Naabutee Xoossaanne kawuwaa cayiis” yaagidi wordduwaa markkattidosona. Markkattin Naabuta katamaappe gaxi kessidi, shuchchan caddidi woridosona.

¹⁴ Hegaappe guyyiyan cimati Elzzaabeelikko ki-ittidi, “Naabutee shuchchan cadettidi haiqqiis” yaagidosona.

¹⁵ Naabutee shuchchan cadettidi haiqqidoogaa Elzzaabeela siyosaarakka, Akaaba, “Iziraa7eeliyaa Naabutee neeyyo miishshan baizzanau ixrido woiniyaa turaa sohuwaa denddada baada, neeyyo ekka. I ha77i paxa de7enna; haiqqiichchiis” yaagaasu.

¹⁶ Iziraa7eeliyaa Naabutee haiqqidoogaa Akaabi siyidi, Naabute woiniyaa turaa sohuwaa bau ekkanaу denddidi, duge biis.

¹⁷ Hegaappe guyyiyan Tishbbiyaa Eelaasakko GODAA qalai yiidi, ¹⁸ “Samaariyan kawotida Israa7eela Kawuwaa Akaabaara gaittanau duge wodhdha. I ha77i Naabute woiniyaa turaa sohuwaa ekkanaу biidi, yan de7ees. ¹⁹ Neeni a ha-gaadan yaaga; ‘GODAI nena, “Bitaniyaa worada, a gadiyaa neeyyo ekkadasa gidikkii?” yaagees’ yaaga. Qassikka a, ‘GODAI nena, “Naabute suut-taa kanati laaccido sohuwan ne suuttaakka kanati laaccana” yaagees’ yaaga” yaagiis.

²⁰ Hegaappe guyyiyan Akaabi Eelaasa, “Hai ta morkkiyau, tana demmargadii?” yaagiis.

Yaagin, “Ee, taani nena demmarggaas; aissi giikko, neeni GODAA sinttan iitabaa oottanau, ne huuphiyaa nagaraassi baizzadasa. ²¹ GODAI nena hagaadan yaagees; ‘Siya, taani ne bolli iitabaa ehaana. Taani ne zersettaa xaissana; taani Israa7eela biittan Akaaba keettaa asaappe aille gidin goqa gidin, issi attumaasinne attennan xoqqollana. ²² Taani ne so asaa Nabaaxa na7aa Iyorbbaama so asaadaaninne Akiiya na7aa Baa7isha so asaadan oottana. Aissi giikko, neeni Israa7eela asaa nagaraa ootissada, tana hanqqetissadasa’ yaagees. ²³ Qassi GODAI Elzzaabeelibaa yootiiddi, ‘Iziraa7eela katamaa gimbbiyaa lanqqen kanati Elzzaabeelo maana’ yaagees. ²⁴ Akaaba zare gididi kataman haiqqiya oonanne kanai maana; qassi gaxariyan haiqqiya oonanne saluwaa kafoti maana” yaagiis.

²⁵ Ba maccaasiyaa Elzzaabeela denttettin, GODAA sinttan iitabaa oottanau ba huuphiyaa nagaraassi baizzida, Akaaba mala asi mulekka baawa. ²⁶ GODAI Israa7eela asaa sinttappe laag-gidi kessido Amooretudan eeqau goinniyoogan Akaabi aadhdhiya sheneyyaabaa haniis.

²⁷ Akaabi ha haasayaa siyido wode, ba maayuwaa pooshshidi, waaruwaa maayiis; yaatidi xoomiis. Waaruwaa maayosaara zin77iis; azzaniiddi hemettiis.

²⁸ Hegaappe guyyiyan GODAA qaalai Tishbbiyaa Eelaasakko yiidi, ²⁹ “Akaabi ba huuphiyaa ta sinttan kaushshidoogaa be7adii? I ta sinttan ba huuphiyaa kaushshido gishshau, taani ha bashshaa a wodiyan ehiikke. SHin taani a na7aa

wodiyān a so asaa bolli ha bashshaa ehaana”
yaagiis.

22

*Hananabaa Yootiya Mikaayi Akaabayyo
Xoonettiyoogaa Odiis
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 18:2-
27)*

¹ Sooreenne Israa7eeli olettennan heezzu laittaa saro de7idosona. ² Heezzantto laittan Yihudaa Kawoi Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa be7anau biis. ³ Biidaashin Israa7eela kawoi ba ashkkaratuyyo, “Gala7aaden de7iya Raamoota katamai nuugaa gidiyoogaanne nuuni hanno gattanau he katamaa Sooriyaa kawuwaappe wotti ekkanaū ainne oottibeennaagaa erekketii?” yaagiis. ⁴ Qassikka i Yoosaafixa, “Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa olanau tanaara buutee?” yaagiis.

Yaagin Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa, “Ee, neeni olaa baanau giigiyo wode audenne, taani giigana. Ta olanchchati ne olanchchatu mala; ta paratikka ne paratu mala” yaagiis. ⁵ Qassikka Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa, “Gidikkonne, neeni kasetada GODAA oichcha” yaagiis.

⁶ Yaagin Israa7eela kawoi hananabaa yootiya oiddu xeetu asata issippe shiishshidi, “Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa olanau booyye booppoo?” yaagidi eta oichchiis.

Oichchin eti, “Ba; aissi giikko, GODAI he kata-maa kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagidosona.

⁷ SHin Yoosaafixi, “Nuuni GODAA oichchanau danddayiyo hananabaa yootiya hara asi hagan baawee?” yaagiis.

⁸ Yaagin Israa7eela kawoi Yoosaafixassi zaaridi, “Nuuni a baggaara GODAA oichchanau danddayiyo issi hara bitanee de7ees; i Yimila na7aa Mikaaya. SHin taani a ixkais; aissi giikko, i ubba wodekka tabaa iitabaa yootelesippe attin lo77obaa yooti erenna” yaagiis.

Yaagin Yoosaafixi Israa7eela kawuwaa, “Kawoi hegaadan gooppo!” yaagiis.

⁹ Hegaappe guyyiyan Israa7eela kawoi ba oosanchchatuppe issuwaa xeesidi, “Yimila na7aa Mikaaya eesuwan ekkada ya” yaagiis.

¹⁰ Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi bantta kawotaa maayuwaa maayidi, Samaariyaa katamaa geliyo penggiyaa matan de7iya audiyan bantta kawotaa araatan uttidosona; uttin hananabaa yootiya ubbati eta sinttan hananabaa yootosona. ¹¹ Etappe issoi, Kanaa7ina na7ai Xidiqee birataappe kaceta giigissidi, Akaaba, “GODAI hegaadan yaagees; ‘Sooreti xayana gakkanaashin neeni eta ha kacetun qaicana’ yaagees” yaagiis. ¹² Hananabaa yootiya hara ubbatikka, “Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa ba; baada ola; oladakka xoon. Aissi giikko, GODAI he katamaa kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagidi yootidosona.

¹³ Hegaappe guyyiyan Mikaaya xeesanau kiitetti biida bitanee a, “Be7a, hananabaa yootiya ubbati issi doona gididi, ‘Kawoi ha olaa xoonana’ yaagidi yootidosona. Hega gishshau,

hayyanaa ne odoikka etappe issuwaagaa mala gido; neenikka lo77obaa oda” yaagiis.

¹⁴ SHin Mikaayi he bitaniyaa, “GODAI ero! GODAI taayyo yootiyoojaa taani yootana” yaagiis.

¹⁵ Mikaayi kawuwaakko yiido wode, kawoi a, “Mikaayaa, nuuni Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa olanau boniiyye boopponii?” yaagidi oichchiis.

Oichchin Mikaayi kawuwaa, “Ba; baada ola; oladakka xoonaa. GODAI he katamaa kawuwaa kushiyan aattidi immana” yaagiis.

¹⁶ Yaagin kawoi a, “Neeni GODAA sunttan tu-maappe attin harabaa taayyo odennaadan taani nena aapputoo caaqettanau koshshii?” yaagiis.

¹⁷ Yaagin i, “Israa7eela olanchchati ubbai hent-tanchchi banna dorssatudan deriyan laalettidaageeta taani be7aas. GODAI eta, ‘Hageetuyyo godi baawa. Eti ubbaikka bantta soo bantta soo saro boona’ yaagees” yaagiis.

¹⁸ Yaatin, Israa7eela kawoi Yoosaafixa, “ ‘I tabaa iitabaa yootesippe attin, lo77obaa yooti erenna’ gaada, taani neeyyo yootabeikkinaa?” yaagiis.

¹⁹ Mikaayi gujjidikka hagaadan yaagiis; “Simmi GODAI giyoobaa siya! GODAI ba kawotaa araatan uttin, saluwaa olanchchati ubbai a ushachchaaranne haddirssaara eqqidaageeta taani be7aas. ²⁰ GODAI, ‘Akaabi Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidi, yan haiqqanaadan balettana oonee?’ yaagiis. Yaagin issoi hagaadan giyo wode, harai qassi hegaadan giis. ²¹ Hegaappe guyyiyan issi ayyaanai kiyidi GODAA sinttan eqqidi, ‘Taani a balettana’ yaagiis.

22 “Yaagin GODAI ayyaanaa, ‘Waata balettuu-tee?’ yaagiis.

“Yaagin ayyaanai, ‘Taani kiyada baada, ayyo hananabaa yootiyaageetu ubbatu doonan word-dotiya ayyaana gidana’ yaagiis.

“Yaagin GODAI, ‘Ee, neeni a balettana; neeyyo hegee hanana. Ba; baada baletta’ yaagiis” yaagiis.

23 Mikaayi gujjidikka, “Hegaa gishshau, GODAI neeyyo hananabaa yootiyaageetu hageetu ubbatu doonan worddotiya ayyaanaa wottiis; aissi giikko, GODAI ne bolli bashshaa ehaanau qachchiis” yaagiis.

24 Hegaappe guyyiyan Kanaa7ina na7ai Xidiqee shiiqidi, Mikaaya qinxalliyyaa baqqiis. Baqqidi, “GODAA Ayyaanai ta achchappe waanidi neeyyo odanau biidee?” yaagiis.

25 Yaagin Mikaayi a, “Neeni qosettanau qol77o geliyo gallassi hegaa demmana” yaagiis.

26 Hegaappe guyyiyan Israa7eela kawoi ba olanchchatuppe issuwaa azaziiddi, “Mikaaya oiqqqa; oiqqada katamaa haariya Amoonayyoonne ta na7aa Yo7aashayyo efaada imma. 27 Immada eta, ‘Kawoi inttena, “Ha bitaniyaa qasho keettan qachchite. Qachchidi taani saro simmana gakkanaashin, qii oittaappenne haattaappe harabaa aibanne ayyo immoppite” yaagees’ yaaga” yaagiis.

28 Yaagin Mikaayi a, “Tumu neeni saro simmiyaabaa gidikko, GODAI tanan haasayibeenna” yaagiis. Qassikka Mikaayi, “Asau ubbau, taani yootidobaa akeekite” yaagiis.

Akaaba Haiquwaa
(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa
18:28-34)

²⁹ Hegaappe guyyiyan Israa7eela kawoinne Yihudaa Kawoi Yoosaafixi Gala7aaden de7iya Raamoota katamaa biidosona. ³⁰ Israa7eela kawoi Yoosaafixa, “Taani maayuwaa laammada, hara asa malatada, olau gelana; shin neeni ne kawo maayuwaa maaya” yaagiis. Yaagin Israa7eela kawoi maayuwaa laammidi, hara asa malatidi, olau geliis.

³¹ Sooriyaa kawoi ba paraa gaareta azaziya hasttamanne naa77u asata, “Gitatin guuxxin hara asa oonaarakka olettoppiti; Israa7eela kawuwaa xalaalaa olettite” yaagidi azaziis.

³² Paraa gaariyaa azaziyaageeti Yoosaafixa be7ido wode, “Tuma hagee Israa7eela kawuwaa” yaagidosona. Yaagidi aara olettanau simmidosona; simmin Yoosaafixi waassiis.

³³ Waassin paraa gaareta azaziyaageeti i Israa7eela kawuwaa gidennaagaa be7idi, a yedettiyoogaa aggiigidosona.

³⁴ Issi bitanee coo ba wonddafiya olanchchatu bolli dukkidi, Israa7eela kawuwaa olaa maayoi gaittiyo kayyiyaara caddiis. Caddin Israa7eela kawoi ba gaariyaa laaggiya bitaniyaa, “Gaariyaa guyye zaarada, tana olaa gidduwaappe kessa. Aissi giikko, taani iita cachchaa cadettaichchaas” yaagiis. ³⁵ He gallassi olai suulliyo wode, Israa7eela Kawoi Akaabi ba paraa gaariyaa gidдон zempidi, Sooretu sinttan takkiis. A cachchaa suuttai paraa gaariyaa gidдо gukkin, he omarsikka i haiqqi bayiis.

³⁶ Awai wullanau matishin olanchchatu gidдон, “Asai ubbai ba katamaa ba katamaa bo! Asai ubbai ba biitti ba biitti bo!” yaagiya azazoi kiyiis.

³⁷ Hegaappe guyyiyan eti kawuwaa Samaariyaa katamaa ehiidi yan moogidosona.

³⁸ SHaaramuxati meecettiyo, dagatti uttida Samaariyaa haattan eti gaariyaa meeccidosona. GODAI kase haasayido qaalaadanka, a suuttaa kanati laaccidosona.

³⁹ Akaabi hanido harabai, i oottidobai ubbai, danggarssaa zaaliyan kawo keettaa i keexxidobainne i gimbbido katamatubai ubbai Israa7eela Kawotu Taarikiyaa Maxaafan xaafetti uttiis. ⁴⁰ Akaabi haiqqidi ba maizzan gaittiis; a sohuwan a na7ai Akaaziyaasi kawotiis.

Yihudaa Kawuwaa Yoosaafixa

(Hanidabaa Odiya Naa77antto Maxaafaa 20:31-21:1)

⁴¹ Israa7eela Kawoi Akaabi kawotido oiddantto laittan Asa na7ai Yoosaafixi Yihudan kawotiis.

⁴² I kawotiyo wode laittai ayyo hasttamanne ichchasha; i Yerusalaamen laatamanne ichchashu laitta kawotiis. A aayiyaa SHiiliha na7iyo Azuubo geetettausu. ⁴³ Yoosaafixi ba aawaa Asa ogiyan ubban hemettiis; i he ogiyaappe sher77i gibeenna; GODAA sinttan suurebaa oottiis. Gidikkonne, goinniyo xoqqa sohota xaissibeenna; asai he sohotun yarshshuwaa yarshshiyogaanne ixaanaa cuwayiyogaa aggibeenna. ⁴⁴ Yoosaafixikka Israa7eela kawuwaara sigettiis.

⁴⁵ Yoosaafixi hanido harabai, a minotettainne i olettido olai Yihudaa Kawotu Taarikiyaa

Maxaafan xaafetti uttiis. ⁴⁶ Goino woga oottidi attumaageeti attumaageetuura shaaramuxiyaageeta, a aawai Asi kawotido wodiyaappe attidaageeta biittaappe xaissiis.

⁴⁷ He wode Eedooma biittan kawoi baawa; he biittaa sunttettida halaqai haariis.

⁴⁸ Ofira biitti biidi worqqaa ehaanaadan Yoosaafixi gita markkabeta medhdhiis; shin he markkabeti Eexiyooni-Gaabiran megerettidosonappe attin mulekka bibookkona.

⁴⁹ He wode Akaaba na7ai Akaaziyaasi Yoosaafixa, “Ta ashkkarati ne ashkkaratuura issippe markkabiyan boona” yaagiis; shin Yoosaafixi ixxiis.

⁵⁰ Yoosaafixi haiqqidi ba maizzan gaittiis. Ba maizza aawaa Daawita Kataman moogettiis. A sohuwan a na7ai Yoraami kawotiis.

Israa7eela Kawuwaa Akaaziyaasa

⁵¹ Yihudaa Kawoi Yoosaafixi kawotido tammanne laappunnta laittan Akaaba na7ai Akaaziyaasi Israa7eela bolli Samaariyan kawotiis; Israa7eela bolli naa77u laitta kawotiis. ⁵² Akaaziyaasi GODAA sinttan iitabaa oottiis; ba aawaanne ba aayee ogiyaaninne Israa7eela asaa nagaraa ootissida Nabaaxa na7aa Iyorbbaama ogiyan hemettiis. ⁵³ Akaaziyaasi Ba7aalayyo oottiisinne goinniis. A aawai kase oottidoogaadan, GODAA, Israa7eela Xoossaa i hanqqetissiis.

Wolaytta Bible

Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of Ethiopia

copyright © 2004 SIM

© Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793